

Krisla

Kunigo Balsas iš Lietuvos.
"Kam Aš Gyvenu?"
Arabiška Pasaka.
Pažadų Buvo, Darbu Nesimato.
Baigkime Metus Išmintingai.
Rašo A. BIMBA

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina \$7.00 Metams
Užsieniuose \$9.00
Brooklyne \$8.00
KOPIJA 5c

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States.
427 Lorimer Street,
Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-3878

No. 293

Brooklyn, N. Y., Antradienis, Gruodžio-Dec. 14, 1948

Metai XXXVIII.

Dienraščio XXX.

Amerika Jau Remtų Naują, Sudėtinę Kinijos Valdžią?

Hoffmanas Sako, Amerika Užgirtų Ivairių Kinijos Partijų
Valdžią, Jeigu Jų Komunistai Neviešpatautų

Sanghai, Kinija. — Atvykęs iš Washingtono Paulius Hoffmanas, Marshallo plano administratorius, pareiškė, jog Amerika pripažintų naują, sudėtinę Kinijos valdžią vieton Čiang Kai-šeko tautininkų valdžios, jeigu sudėtinėje įvairių partijų valdžioje komunistai neviešpatautų.

Iš to pareiškimo suprantama, kad Jungtinės Valstijos jau sutiktų įleisti tam tikrą skaičių komunistų atstovų į būsimąją koalicinę Kinijos valdžią.

(Washington. — Čionai-
tiniai politikai kalba, kad
jau beveik žuvus diktatoriš-
ka Čiang Kai-šeko valdžia

Kinijoje.)

Nanking, gruod. 13. — Kinų komunistai - liaudininkai užėmė Chuhsien geležinkelio stotį, tikėtai už 30 mylių nuo sostinės Nankingo; atėmė ir kelias kitas geležinkelio stotis toje apygardoje.

Stambesnės komunistų jėgos atakuoja tautininkus už 50 mylių nuo Nankingo. Šiauriniame fronte liaudininkai - komunistai užėmė pozicijas už 8 mylių nuo senosios sostinės Peipingo.

Kartu jie atėmė iš tautininkų didelį angliakasyklų centrą su Linhs miestu, 70 mylių nuo Tientsino, šiauriniai - rytinėje Kinijoje.

Maskvos Pramonė Viršijo Gamybos Planus

Maskva. — Šio miesto vyriausybė praneša, jog Maskvos pramonė pralenkė gamybos planus. Miesto majoro pavaduotojas I. P. Protserovas sakė, jog Maskvos pramonė pagamina virš du kartus tiek audeklų, virš tris kartus tiek baldų (rakan-
dų), kaip 1945 metais. Bet jis reikalauja pagerinti dirbinių kokybę.

Rumunija Pašalinė Du Amerikos Diplomatus, O Amerika Du Rumunus

Washington. — Rumunijos valdžia pareikalavo, kad Jungtinės Valstijos atsiimtų du savo atstovybės narius, pulkininką Johną R. Lovellį ir Henry P. Leverichą.

Rumunija sako, kad jėdų dalyvavimą rumunų sąjūdžio samokse nuverstų Rumunijos valdžią; tatau parodęs teismas prieš tokius rumunus spalių ir lapkričio mėnesiais.

Amerika sutiko atšaukti du įtariamus savo ambasados narius iš Rumunijos, bet užginčijo kaltinimus prieš juos. Sykiu Amerikos valdžia įsakė Rumunijai atsiimti du rumunų atstovybės narius iš Washingtono, Grig. Preoteasą ir Al. Lazareanų. Neparodo prieštasties, kodėl jėdų nepageidaujami Amerikai.

Visi susirūpinę kalėdinėmis dovanomis. Pažangieji žmonės neatsilieka. Niekas prieš tai.

Bet pirmiausia, negu nuliekti doleriai pateks kurio nors krautuvinklo kišenėn, reikėtų kiekvienam apsidairyti apie savo pareigas organizacijoje. Ar tos pareigos jau visur atliktos? Kaip su narinėmis duoklėmis? Ar visur jos jau pasimokėta?

Zinau, kad keletas šimtų Lietuvos Literatūros Draugijos narių dar tebėra neatlikę savo organizacinės pareigos. Pirmiausia pasimokėk narines duokles, o jau kas atliks, praleisk kalėdinėmis dovanoms.

Mahometonų Profesoriai Smerkia Transjordaną Karalių Abdullą

Kairo, Egiptas. — Mahometonų Universiteto profesorius taryba smerkė Transjordaną karalių Abdullą, kad jis lauzas priesaiką ir skaldas Palestiną. Sako, anslai Abdulla prisiekė, jog visa Palestina turi priklausyti arabam-mahometonam, o dabar jis sutinkas, kad rytinė, arabiškoji Palestinos dalis būtų prijungta Transjordanui; taigi Abdulla neatiesioginiai pripažįsta Izraelio valstybę kitai Palestinos daliai.

Transjordanas ir rytinės Palestinos vadai, neseniai susirinkę Jericho mieste, paskelbė Abdullą, bendru Palestinos - Transjordanu karalium.

Prieš tai užprotestavo Egipto karalius Farukas.

Transjordanas seimas pirmadienį pradėjo svarstyti klausimą dėl rytinės, arabiškos Palestinos dalies prijungimo Transjordanui.

Amerika Tik Prieš Sovietų Draugų Priėmimą į J. Tautas

Paryžius. — Sovietai andai atmetė - vetavo angly-amerikonų siūlymą priimti į Jungtines Tautas Italiją, Austriją, Suomiją ir fašistuojančias Portugaliją, Airiją ir Transjordaną.

Sovietų delegatai sakė: Jeigu toki kraštai priimami, tai sykiu turėtų būti priimtos ir naujosios demokratijos — Albanija, Bulgarija, Vengrija, Rumunija ir Mongolijos Liaudies Respublika.

Jungt. Tautų seimas dabar dauguma balsų užgryė Švedijos pasiūlymą — priimti visus minimus kraštus į Jungtines Tautas.

Po seimo tarimo, amerikoni sakė, kad jie vis priešinsis priėmimui Albanijos, Bulgarijos ir kitų draugiškų Sovietam kraštų.

Kinų Komunistai Sunaikino Ištisas Čiang Armijas

Nanking, Kinija. — Kinų liaudininkai - komunistai sunaikino jau apie pusę tautininkų armijos, bėgusios iš Sučovo. Tai buvo 250,000 vyrų armija. Likusioji jos dalis taip pat visomis pusėmis naikinama.

Komunistai sykiu įnirtingai kovoja 100,000 tautininkų, kurie apgulti Pengpu srityje, 100 mylių į šiaurės vakarus nuo sostinės Nankingo. Kitus tautininkų armijos junginius jie mėsinėja Suhsieno ir Yuncengo srityse, į šiaurvakarius nuo

Pengpu.

Kinų komunistų radijas praneša, kad jie nušlavė daugiau kaip 30 pulkų tautininkų kariuomenės ir pietų vakarus nuo Sučovo. Tas radijas taipgi sako:

Beveik visai nušluota 49-ta tautininkų armija; sunaikinta daugiau kaip pusė 18-tos jų armijos.

Pasidavę komunistams du pulkai 85-tos tautininkų armijos, vienas tos armijos artilerijos batalionas, vienas divizijos centras ir dviejų pulkų centrai.

Alger Hiss Užginčija, būk Jis Išdavinėjes Valdžios Sekretus

New York. — Alger Hiss, buvęs valstybės departamentu pareigūnas Washington, užginčijo šnipuko Whittakerio Chamberso pasakojimą, būk Hiss perdavęs bet kokius slaptus valdžios dokumentus Chambersei.

Chambers "liudijo", būk Hiss įteikęs jam tuos dokumentus, kad Chambers perleistų juos tarliami Sovietų agentam Washington.

Kongresmanų Neamerikinės Veiklos Komitetas Washingtono sekmadienį paskelbė tuziną tokių dokumentų. Vienas jų esąs paties Algerio Hiss ranka padarytas užrašas apie Amerikos atstovo pranešimą iš Londono, kas liečia Anglijos planus dėl karo laivų statybos 1938 metais.

Hisso advokatai sako, tai nereiškia, kad Hiss būtų perdavęs tą užrašą Chambersei. Girdi, Chambers ar jo sėbrai galėję ir tą užrašą išvogti.

Pas Chambersą rasta viso 200 nufotografuotų valdinių popierių.

Neamerikinio Komiteto sekliai sakosi sužinoję, kas tuos dokumentus nufotografavo.

Pirmadienį federalė grand džiūrė New Yorke tęsė kvotimus dėl tų "sekreto". Atvyko ir Neamerikinio Komiteto narys, republikonas kongresmanas Richardas M. Nixonas.

Jis įtarė, būk Trumano valdžia norinti užglostyti buvusius valstybės departamentu šnipus.

Chambers 7 kartus pirmaiau sakė, kad jis iki 1937 m. buvęs komunistas ir šnipavęs, bet tais metais atsisvertes į religiją ir nustojęs šnipauti. Bet eilė pas jį rastų dokumentų yra pažymėti 1938 metais. Todėl Chambers paskui pakeitė savo "istoriją" ir jau ėmė tvirtinti, kad jis atsivertęs 1938 metais.

Kiek Bilijonų Dolerių Reikės Vakarų Europai

Geneva, Šveic. — New Yorko Times korespondentas tvirtina, kad Marshallo planas per paskutinį pusmetį sustiprėjęs vakarinėje Europoje prieš komunizmą. Jis, esą, apsaugojęs Pranciją, Holandiją, vakarinę Vokietiją ir Italiją nuo bado ir išgelbėjęs Angliją nuo pusbado.

Tas korespondentas skelbia vakarinės Europos diplomatų nuomonę, kad jeigu Amerika ir toliau duos vakarų Europos kraštams po 5 iki 6 bilijonų dolerių per metus, tai tie kraštai galės gyvuoti.

Vokiečių Laikraštinių Bijo Nacių Sugrįžimo

Berlin. — Karinė amerikoni vyriausybė nutarė, kad jau be jos leidimų vokiečiai galės spausdinti laikraščius.

Dabartiniai laikraščių leidėjai sako, tas nutarimas duoda laisvą valią naciams leisti savo laikraščius. O kadangi daug nacių yra turtingi, tai jie galės nusitelbti kitus laikraščius.

Indija Atsimėsianti Nuo Angly Imperijos

New Delhi, Indija. — Vadovaujamas Indijos Kongreso Partijos komitetas pasiūlė steigiamajam seimui atsimesti nuo angly imperijos ir paskelbti Indiją visai laisva, nepriklausoma respublika.

Kongreso Partija yra didžiausia politinė Indijos organizacija.

Prez. Trumanas Reikalauja Karinės Galios

Washington. — Prezid. Trumanas kalbėjosi su Viasašalės Saugumo Priemonių Komisijos vadais ir užgryė komisijos planus.

Komisija gi siūlys Kongresui tuoj po naujų metų išleisti įstatymą, pagal kurį prezidentas galėtų iš anksto sumobilizuoti pramonę ir įsakyti žmonėms dirbti paskirtus darbus, esą, "reikalingas šalies apgynimui."

Batavia, Java. — Holandija pertraukė derybas dėl santikos su Indonezijos respublika.

Jungt. Tautų Seimas Kurstė Karą prieš Sovietus, -- Višinski

Seimas Užgryė Dešimąją Pietų Korejos Valdžią Visai Šaliai; Atmetė Sovietų Siūlymą Mažinti Apsiginklavimą

Paryžius. — Pirmą užsidarant Jungtinių Tautų seimui sekmadienį, Sovietų delegatas Andrius Višinskis pareiškė:

— Šis seimas visai nieko gero nedavė. Jam viešpatavo anglai - amerikoni, kurie kurstė naują pasaulinį karą prieš Sovietų Sąjungą ir prieš naująsias demokratijas.

Jungt. Tautų seimas vėl susirinks Flushing Meadow, New Yorko apylinkė, 1949 m. balandžio 5 d.

Pirmo seimo uždarymo Paryžiuje, jis 48 balsais prieš 6 užgryė Kinijos ir Kanados rezoliuciją, šaukiančią visus Jungtinių Tautų kraštus pripažinti dešimąją piet-

tinės Korejos pusės valdžią, kaip "vienintelę teisėtą ištisos Korejos valdžią."

Pietinė Koreja užimta amerikoni.

(Šiaurinėje Korejos pusėje yra įsikūrus liaudies respublika, kurios valdžioje dalyvauja ir atstovai nuo pietinės Korejos demokratinės organizacijų.)

Andrius Višinskis protestavo prieš Jungt. Tautų komisijos palaikymą Korejoje, prieš Balkanų komiteto gyvavimo pratęsimą ir prieš vadinamąjį Jungt. Tautų seimelį. — Tuos tris dalykus anglai - amerikoni pervarė seime, laudydami Jungtinių Tautų konstituciją, — pareiškė Višinskis.

Jis taipgi karčiai kritikavo angly - amerikoni bloką už tai, kad jie atmetė Sovietų pasiūlymą dėl apsiginklavimo mažinimo.

Angli, Sovietų Sąjunga, Anglija, Prancija ir Kinija per vienus metus sumažintų savo ginkluotą jėgą visu trečdaliu ir kad būtų uždraustas atominis ginklų vartojimas.

Amerikos delegatas John Foster Dulles gyrė šį seimą kaip "sekingą", nes seimas priėmė angly - amerikoni sumanymus.

Rytinėje Vokietijoje Būsimi Isteigta Liaudies Respublika

Berlin. — Pranešama, jog 1949 m. balandį bus įkurta vokiečių liaudies respublika rytinėje Vokietijoje. Tuomet Sovietai pasitrauks iš tiesioginės kontrolės toje šalies dalyje.

Tautinė vokiečių valdžia ten būsimi įvesta, kai liaudies kongresas pagamins konstituciją pagal Socialistinės Vienybės (socialistų komunistų) pasiūlymus, sako amerikoni korespondentai.

Jie teigia, kad rytinės Vokietijos valdžia bus panašiai sudaryta, kaip Vengrijoje, Rumunijoje ir Bulgarijoje.

Anglai Sutiko Statyti Sovietams Motorus

London. — Angliška Brush Elektros Mašinų Kompanija pranešė, kad ji pasirašė kontraktą pastatyti Sovietams dieselinių elektros motorų už 22 milijonus dolerių.

Bus Siunčiama Panaikinti Neamerikinį Komitetą

Washington. — Demokratas kongresmanas Walgeris B. Huber ketino įnešti Kongresui reikalavimą panaikinti kongresmanų Neamerikinės Veiklos Komitetą tuoj, kai tik Kongresas susirinks sausio 3 d.

Newyorkietis kongresmanas Celler ir tūli kiti iš anksto pasižadėjo remti sumanymą dėl šio raudonbaibių komiteto panaikinimo.

To reikalauja ir Nacionalė Advokatų Gildija savo pareiškime, išsiuntinėdama visiems jos nariams.

Berlin. — Sovietai padovanos kalėdoms po pusę svaro cukraus visiems rytinės Berlyno dalies gyventojams.

Is Nikaraguos Įsiveržė Sukileliai Maršuoja Per Kostą Riką

San Jose, Kosta Rika. — Šio krašto valdžia pranešė, kad Kosta Rikos prezidento Jose Figueres priešai, kurie pirmiau pabėgo į Nikaragą, dabar per sieną įsiveržė į Kostą Riką, užėmė La Cruz miestą ir pasiekė Liberia.

Sakoma, įsiveržimui vadovauja buvęs Kosta Rikos prezidentas Rafael Guardia.

Prez. Figueres sakė, tatau reikšia "tikrą karą" su Nikaragua, ir paskelbė mobilizaciją.

Kosta Rika ir Nikaragua yra Centrinės Amerikos respublikos.

Washington. — Kosta Rikos ambasadorius M. A. Esquivel apskundė Nikaragą Organizacijai Amerikinių Valstybių Tarybai. Skundas vadina Nikaragą taikos laužytoją.

Rusai Statosi 150,000 Namų Valdžios Paskolomis

Maskva. — Sovietų radijas pranešė, jog 150,000 rusų seimų statosi namus už gautas iš valdžios paskolas. Vyriausybė davė tas paskolas ilgam laikui ir žemais nuomščiais.

Anglija žada organizuoti Azijos tautas prieš komunizmą.

ORAS.—Būsią vėsiu.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.

Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911

427 LORIMER STREET, BROOKLYN 6, N. Y. - Tel. STagg 2-3878

President: GEORGE KURAITIS; Secy.-Treasurer, NICK PAKALNISKIS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year \$7.00 Canada and Brazil, per year \$8.00
United States, per 6 months \$3.75 Canada and Brazil, 6 months \$4.00
Brooklyn, N. Y., per year \$8.00 Foreign countries, per year \$9.00
Brooklyn, N. Y., per 6 months \$4.00 Foreign countries, 6 months \$4.50

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Kas Būtų, Jei Taip Įvyktų?

Katalikų prelatas kun. Robert F. McCormick aną dieną išleido pareiškimą, reikalaujantį, kad New Yorko valstijoje būtų visiškai uždaryta žmonių išsiskyrimo.

Kaip žinia, šiuo metu visoje valstijoje vyksta plačios diskusijos dėl praplėtimo įstatymo, duodančio platesnius teisius nesutinkantiems poroms išsiskirti (divorsui).

Daugelis pažangesnių žmonių reikalauja, kad ištuokų įstatymas New Yorko valstijoje būtų reikšmingai patobulinti, pagerinti, praplėsti, — negalima tenkintis tuo įstatymu, kuris veikia ligi šiol, — įstatymu, pagal kurį tik papildžiusi svetimotystę pora gali išsiskirti.

Katalikų bažnyčia ligi šiol stovėjo kelyje naujam ištuokų įstatymui praversti. Katalikų bažnyčia dabar stoja už tai, kad nebūtų jokio įstatymo, kad nieks negalėtų New Yorko valstijoje išsiskirti. Susituokusi pora, nepaisant, kaip ji gyvenime nesutiktų, privalo gyventi, privalo muštis, draskytis, keltis, o išsiskirti jai nėra leistina. Vadinasi, katalikų bažnyčios dvasiškija siekia New Yorko valstiją nustumti atgal į viduramžius, į tuos tamsiuosius laikus, kuriais šiandien piktinasi kiekvienas pažangesnis žmogus.

Idomu tai, kad šitam prelatui McCormicko pareiškimui pritaria ir kardinolas Spellmanas.

Jeigu šis katalikų dvasiškijos pasimėjimas būtų praverstas gyvenimui, tai jis visų pirma ištuokų smūgį tik neturtingiesiems, nes turtingųjų nieks nesulaikytų, kada jie nori išsiskirti, nuo nuvykimo į Nevadą ar kurį kitą valstiją. Gi biednuomenė to padaryti negalėtų dėl neturto.

Mes nemanome, kad šis katalikų dvasiškijos viduramžiškas sumanymas praeis gyvenimui.

Mes tikimės, jog po naujų metų susirinkęs New Yorko valstijos seimelis, atsižūrėdamas į padėties rimtumą, patobulins mūsų valstijos įstatymą, reguliuojantį ištuokas.

Naujasis Vengrijos Premjeras

Vengrijos smulkiųjų savininkų partijoje įvyko nemažas persilaužimas. Kaip žinia, toji partija įeina į koalicinę Vengrijos vyriausybę, toji partija, kuri kadaise buvo labai įtakinga, bet kurios reakciniai vadai savo žalingą politiką tą įtaką žmonėse smarkiai pakirto, turėjo ir tebeturi svarbias valdžioje vietas.

Ligi šiol Vengrijos premjeru buvo Lajos Dinnyes, nieko sau žmogus, tik neapdairus. Finansų ministro pareigas ėjo smulkiųjų savininkų partijos narys Miklos Nyarady. Pastarasis, matyt, po to, kai atliko kokią didelę šelmystę, pabėgo į Šveicariją. Bėgdamas, jis gal dar išvežė nemažai ir pinigėlių.

Visa tai krito smūgiu pačiai smulkiųjų savininkų partijai. Prasidėjo diskusijos, prasidėjo savikritika ir savotiškas apsisvalymas. Pasirodė, jog nemažai partijos narių, kilusių iš buožių ir dvarponių, buvo dideli dvidečiai, veidmainiai. Žodžiais jie nudavė labai kairius, o darbais pasirodė esą didžiausiais liaudies priešiniais.

Toks elementas jau pradėtas šluoti iš partijos eilių laukan. Ir jis, be abejo, bus šluojamas, kol partija apvalys savo eiles.

Didelė atsakomybė už tai krito ant premjero Dinnyes'o ir jis negalėjo kritikos pakelti, jis negalėjo išsilaikyti premjero vietoje, nes suprato, kad per jo paties neapdairumą kraštui buvo padaryta daug žalos.

Taigi Dinnyes'as iš premjero vietos pasitraukė; jo vieton partija nominavo Istvan Dobi, smulkiųjų savininkų partijos pirmininką, sakoma, kilusį iš smulkių valstiečių ir tuo būdu daugiau patikimą.

Aišku, šiose permainose nėra nieko tragiško. Faktinai, tai yra neblogas reiškinys, kad smulkiųjų savininkų partija, — smulkiosios buržuazijos partija, — padarė apsisvalymą ir kad ji pasisuko kairiop. Tai išeis sveikaton pačiai partijai ir visam kraštui.

Su naujuoju premjeru Vengrija sparčiau žygiuos link socializmo.

Bevinas Gauna Per Nosį.

Idomų dalykų iškyla aikštėn Anglijoje. Visa pažangesnėji to krašto spauda reikalauja pripažinti Izraelio valstybę, bet darbiniai (socialistas!) atsako tai padaryti ir tiek! Izraelis, matyt, jis siundė juos prieš Izraelį, jis, žodžiu, vykde gyvenimą viską, ką tik galėjo, kad žydai neturėtų savo valstybės.

Bet viskas nuėjo ant šuns uodegos! Izraelis gyvena ir socialistas Bevinas, anksčiau ar vėliau, turės tai oficialiai pripažinti.

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

KUNIGAS APIE GYVENIMĄ ARGENTINOJ

So. Bostono Darbininke kun. Prunskis rašo, kad neseniai lėktuvu iš Argentinos atskrido kunigas Kazimieras Vengras ir jam plačiai papasakojo apie Argentinos gyvenimą. Tarp kitko, kun. Vengras sakė:

— Gyvenimas tenai gerėja. Yra infliacijos, bet algos geresnės. Tik klimatas gana žiaurus. Butai, paprastai nekūrenami. Nors žiemą sniego nėra, bet drėgna. Šalta, sėdi žmogus ir drebi kambaryje. Beveik visi turi, vadinamus, primusius, ant kurių gamina valgi. Valgo daug mėsos, prie valgio vatos vyna. Mėsą dažniausiai kepa. Verda tik retai. Mėgsta tokius ne tai makaronus — "ravioles", pataisytas su daržovėmis. Argentinai — daugiausiai žemės ūkio kraštas, kur daug augina gyvulių. Tvirtai tenai nėra. Galvijai žiemą vasarą — lauke, atvirame ore. Be gyvulių, auginama dar kviečiai, kukurūzai. Plečiausi taipgi pramonės. Daug dėmesio kreipiama į ugdymą sunkiosios pramonės — mašinų gamybą, tačiau automobilių yra beveik visi importuoti iš Amerikos. Augindami daug avių, argentiniečiai gerokai turi vilnų. Tačiau audimo pramonė dar nėra reikiama išplėsta, ypač jie nėra išsivysčiusios audyklų dalyne, todėl daug vilnų išgabenama į Angliją, o iš ten atgal atvežama audyklai. Dėlto drabužiai gana brangūs. Gera drabužių eilutė kaštuoja apie 50 dolerių, ar daugiau.

Argentinos piniginis vienetas yra — pezas. Paremtas doleriais ir anglų svarais. Paskutiniu laikotarpiu vyriausybė iš anglų ir amerikiečių atpirkio Argentinioje buvusius jų geležinkelius, telefonus. Atidavę dolerius. Dėlto krašte didelis dolerių trūkumas. Normali dolerio kaina — 6 pezas, tačiau juodoje rinkoje moka ir po 8, todėl valiutos spekuliacija gana išsiplėtusi. Kiti tuo reikalu net daro specialias keliones į Jungtines Amerikos Valstybes, ir jiems gerai apsimoka. Aukso prekyba suvaržyta: buvo išleistas įsakymas užregistruoti kur ir kiek aukso turima. Jo neatėmė, bet spekuliantams sparnai šioj srity apkarpyti.

Šias dienas į mūsų redakciją kreipėsi Mrs. Mary Skipper iš Whitman, Mass., kuri pasiuntė per BALF organizaciją darbo ir buto palydijimus savo giminėms Vokietijoje. Jos pasiūstų popieriai pateko į "War Relief Services — N.C.W.C." prie Bostono arkivyskupijos ir iš tos organizacijos atėjo pranešimas, kad jos duoti palydijimai darbai ir butai yra reikalingas vietos klebono parašai! Ant popierių yra kunigo Dr. J. B. Končiaus parašas, bet jis Bostono arkivyskupijos žmonėms nėra geras ir jie reikalauja vietinio klebono parašo. Pridėtas raštelis trumpai sako:

"Pastor's signature is necessary for the completion of these application forms. Please comply and return applications to this office."

Tokį reikalavimą stato tai darbo ir buto garantijos davėjas Bostono arkivyskupijos N.C.W.C. skyrius. Tas reikalavimas gautas pusantro mėnesio po BALF seimo tarimo.

Kyla klausimas, kokiems galams buvo reikalingas BALF seimas, jei jo tarimai kunigui J. B. Končiui yra tikrai vėjas? Kokia prasmė buvo tirti, kad BALF traktuos visus lietuvius lygiai, jei lietuvių paduoti darbo ir buto liudijimai visvien eina per kunigų rankas, kurie, jei

nu ar specialiai arkivyskupijos skirtų "kapelionų" parašų, kad darbo ir buto davėjas yra geras žmogus ir vaikšto išpažinties. Taip buvo praktikoje.

Bet BALF seime kunigas Dr. J. Končius turėjo drąsos tvirtinti, kad jokių kunigų parašų nereikia ant darbo ir buto pažymėjimų, nors pats geriausiai žinojo, kad be kunigo parašo per N. C. W. C. pasiūsti darbo ir butų pažymėjimai neturi vertės.

Seimas nutarė "padaryti tvarką" ir aiškiai įsakė BALF pareigūnams nedaryti skiltimų tarp "gerų" ir "negerų" lietuvių.

Taigi, BALF-as turi patarnauti visiems lietuviams be skirtumo. Bet seimas tarė, o kunigas Končius savaip darė ir... tebedaro.

Kodėl klerikalai užsidarė burną apie Fortunatą Bagocių? Tik todėl, kad jis net viešai per laikraštį atliko kunigui Prunskui išpažintį iš viso jau gan ilgą ir labai nuodėmingo gyvenimo. Bagocius parodė Grigaitis, Michelsonui, Strazdui ir kitiems tos pačios nelaimingos vėros sukties politikiems platų kelią tiesiai į klerikalų širdį.

South Bostono klerikalų laikraštį skaitau apie "Jo ekselencijos vyskupo Vincento Brizgio lankymąsi Amerikoje."

Kas tas vyskupas Brizgy? O, jis yra didelis pašventėlis tautai ir net kankinys! Pasiskaitykite: "Jau vieną kartą bolševikai vyskupą su iškeltomis rankomis, durtuvus įrėmę į nugarą, varė, rodos, jau į tikrą mirtį, bet kažkaip, lyg stebuklingai, dalykas susitrukė ir vyskupas iš mirties nasrų išsigelbėjo..."

Kas tą dalyką "sutrukė?" Kokių stebuklų visa tai įvyko, kad Brizgy "išsigelbėjo iš mirties?" Pasakysiu: Tokiu, kad vyskupo Brizgio niekad niekas panašiai "jau į tikrą mirtį" nevarė. Tai yra bjaurus klerikalų išgalvojimas, padarytas tuo tikslu, kad pašmeižus bolševikus ir kad "paukštinius" patį Brizgi.

Bet ko gi čia vyskupas Brizgy atvyko? Kokia jo misija? Jis atvyko tam, kad "gyvai paaiškinti žmonėms komunizmo žalingumą..." Viešpatie tu mano: argi neužtenkamai čia yra komunizmo aiškintojų? Ką jie veikia pats prelatas Urbonavičius - Kmitas? Ką veikia Pijus Grigaitis? Ką veikia prelatas Balkūnas? Ką veikia šimtai kitų kunigų, kurie kasdien aiškina, aiškina ir aiškina žmonėms "komunizmo žalingumą"? Ir juo daugiau tie ekspertai "aiškina," juo daugiau atsiranda komunizmo šalininkų.

Na, žiūrėsim, kaip "kankinys" Brizgy komunizmą "išaiškina."

O katalikai darbininkai turėtų pasisaugoti: "aiškindamas komunizmą," vyskupas Brizgy norės, kad jie jam sudėtų dolerių, dolerių!

Mano patarimas: kurie katalikai nori suprasti komunizmą, turėtų nusipirkti **komunistinės literatūros, ją skaityti ir pagalvoti.** Jie taipgi turėtų lankytis komunistų rengiamose pralkabose, kur tas mokslas

Mano patarimas: kurie katalikai nori suprasti komunizmą, turėtų nusipirkti **komunistinės literatūros, ją skaityti ir pagalvoti.** Jie taipgi turėtų lankytis komunistų rengiamose pralkabose, kur tas mokslas

Tuščią ir apgedusį dyną aptikė to komiteto agentai. Tada panašų ir pigų stebuklą. Kaip jie galėjo aptikti tai? Labai galima, kad kas nors jiems tiksliai tą dyną padėjo, tai buvo lengva užtikti.

Atrodo, kad tai bus naujas burbulas, kuris veikiausia greit susprogs.

Kalbama, kad eilė pažangesnių kongresmanų planuoja daryti žygius šio komiteto likvidavimui. Jei tas ir nepavyks, komiteto nariai vistiek jaučia, kad jiems bus sunku gauti naują pinigų paskyrimą, kada fondai pasibaigs. Komitetai gerokai sukompromitavo pats jo pirmininkas Parnell Thomas, kuris grand džiūrs apkaltintas valdžios apgauliojime, valstybės pinigų pasisavinime.

Bene gelbėjimui savo gyvasties ir pučiamas tas naujas burbulas. (V., gr. 8 d.)

10 PRIEŠ 1! Washington. — Amerikos marinių komanda paskelbė "stebuklingą žinią". Sako, karė su japonais Solomon salose jankių marinai užmušė 10,000 japonų, o japonai — tik tūkstantį jankių!

Žiūrint Pro Mano Akinius

aiškinamas, dėstomas.

Kun. Brizgy, iš anksto galima sakyti, komunistinio mokslo neaiškina, bet jį visai niekins, žemins. Ir už tai dar norės gauti iš klausytojų dolerių!...

Augsburgo mieste, Vokietijoje, mirė tūlas majoras - generolas inž. Klementsas Popeliučka.

Jis buvo pabėgėlis. South Bostono klerikalų laikraštįje telpa jo nekrologas.

Pasirodo, kad pirmojo pasaulinio karo metu Popeliučka tarnavo Rusijos kariuomenėje ir ten buvo karininku. Už pasižymėjimus, jis buvo apdovanotas Šv. Stanislovo ordinu, taipgi buvo pakeltas į aukštesnius karininkus.

Toliau: "Kyla 1917 metų revoliucija, kuri įsikverbia ir į kariuomenės eiles. Popeliučka su ginklu rankose nepasiduoda ir, sudaręs būrį lietuvių karių, dar pasipriešina..."

Matot, koks patrijotas buvo tas Popeliučka!

Kada Rusijos kariuomenė kilo prieš carizmą, tai Popeliučka, išstojo prieš sukilėlius, su ginklu rankoje gynė supuvusį caristinį režimą!

Kada jis sugrįžo Lietuvon, Popeliučka buvo ištikimas dvarponių ir fabrikančių bernas, todėl Smetonai jis patiko. "Prie vokiečių (Popeliučka) turėjo darbą, bet 1944 m., artinantis frontui, kadangi nenorėjo būti gyvas nužudytas, tai..." "dai bog nogi," — pasileido Popeliučka į Vokietiją.

1917 metais caristas, grįžęs Lietuvon — smetonininkas, atėjus Hitleriui — hitlerininkas, štai Popeliučkos karjera!

Na, ir nekrologo rašytojas akstina "Darbininko" skaitytojus "šito žmogaus gailėtis, nes tai, girdi, buvo lietuvių tautos didvyris."

Ko gera, nesuipratęs, neapsviestas katalikas dar gali mišias už Popeliučkos dūšią užpirti. Bet apsišvietę, susipratę katalikas to niekad nedarys!

M. Galinis.

Daugiau Aukų Bylos Vedimui

Geros valios susipratę lietuviai supranta mūsų reikalą ir ateina su finansine parama. Visi žinote, kad tiesos ieškojimas teisme, jog privertus New Yorko gėrimų leidimo tarybą išduoti leidimą mūsų namui, jau yra teismo rankose. Tos pačios tarybos advokato reikalavimu, teismas jau buvo du sykiu atidėtas. Mūsų advokatai daro viską, kas galima, kad byla baigtųsi trumpiausiu laiku. Tikimės, jog neužilgo klausimas vienaip ar kitaip išsprends. Tikimės, jog teisme tiesa bus surasta.

Tuo tarpu, žinote, kad bylos vedimas kaštuoja daug pinigų. Todėl prašome paremti ir toliau.

Šiuo tarpu paaukojo sekami:

Geras Draugas, Brooklyn, N. Y. \$10.00
John Rubas, Burton, Ohio 5.00
J. Kizauskas, Philadelphia, Pa. 1.00
Liet. Moterų Apšvietos Klubas,
Los Angeles, Cal. 10.00
A. Mažonis, Windsor, Conn. 5.00
LLD 155 Moterų kuopa, Worcester, Mass. 10.00
A. Dvareckienė, Worcester, Mass. 1.00
M. Sukackienė, Worcester, Mass. 1.00
LDS 24 kuopa, Great Neck, N. Y. 5.00
J. ir M. Kupčinskai, Great Neck, N. Y. 5.00
Anna ir Peter Chestnut, Brockton, Mass. 2.00
Keo. Shimaitis, Brockton, Mass. 3.00
A. Degutis, Philadelphia, Pa. 5.00
Širdingai dėkui visiems aukotojams.

Visais reikalais rašykite:

Lithuanian Building Corporation,
110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.

2 pusi. — Laisvė (Liberty, Lith. Daily) — Aptr., Gruod. 14, 1948

Filmų kompanijoms nesiskaitant su savo darbininkų unija, CIO United Office and Professional Workers pastatė prie teatrų pikietus patraukti publikos atyda į darbininkų padėtį. Bosai susidomėjo uni-fos reikalavimais, kuomet pamatė, jog publika neina į užpikietuotus teatrus.

Wall Strytui Visur 'Sekasi'

Sėdžiu prie radijo priimtuvo ir laikau rankose New York Times numerį. Kiek šiame didžiųjų turčių laikraštyje "geriausių" žinių Wall Stryto viešpačiams! O čia radijas vėl perduoda daugiau ir daugiau, ir visos turčiams "geros", visur komunistams "blogai", Tarybų Sąjungai "kaput".

Mūsų Wall Stryto karaliai

Kodėl visame pasaulyje Jungtinių Valstijų vyriausybės politika yra žinoma kaip Wall Stryto politika? Mums, New Yorko gyventojams, tas nesunkiai suprantama. Mūsų mieste, Manhattan dalyje, yra gatvė vadinama Wall St. Saulė ten retai matosi gatvėje, nes aukšti namai, stiprūs mūrai — vis tai bankai, centralinės raštinės pačių didžiausių ir turtingiausių kapitalistų. Žmonių, kurie valdo kasyklas, fabrikus, geležinkelius, laivų tūkstančius ne vien mūsų šalyje, kur dešimtys milijonų darbininkų dirba, bet valdo didžiūn turtus ir kitose pasaulio šalyse.

Wall Stryto galia didelė! Tiesa, Wall Stryto turčiai patys asmeniškai niekur "nesikiša", jie "nenusako" politikos linkui Graikijos ar Kinijos; Italijos ar Francijos. Tai atlieka kiti žmonės.

Mūsų valdininkai

Washingtonė gyvena mūsų šalies prezidentas. Ten yra ir Kongresas, ten įvyksta Kongreso posėdžiai. Ten gyvena ministrai (sekreteriai), jų pagalbininkai ir štabai.

Mūsų šalies prezidentas j metus gauna \$75,000 algos ir daug visokių privilegijų. Valstybės Sekretorius generolas George Marshall gauna \$15,000 algos. Karo jėgų vyriausias galva, buvęs Wall Stryto bankierius, James Forrestal, taip pat gauna \$15,000. Senatoriai ir kongresmanai taip pat gauna po \$15,000 ir visokių kitokių privilegijų.

Atrodo, kad mes Kongrese neturime nei vieno darbininko ir fermerio! Vis tai fabrikantai, fabrikų akcijų dideli savininkai, bankieriai, bankų ir didelių korporacijų prezidentai ir kitoki viršininkai.

Taip, jie gyvena Washingtonė, ten posėdžiauja, daro viską, kaip "pasauli sutvarkyti." Keno reikalai jiems rūpi? Ar gali jie nors minutę pamiršti savo fabrikų, dirbtuvių, kasyklų, korporacijų, bankų reikalus? Ar gali jie norėti, kad Graikijoj darbo laurėdai, kad Graikijoj darbo laurėdai, kad konfiskuotų ten bankus, ne vien graikų kapitalistų, bet ir tiliu Amerikos korporacijų? Ar gali jie šaltai žiūrėti į Liaudies Išlaisvinimo Armijos laimėjimus milžiniškoje Kinijoje, kada jie turi ten fabrikus, prielaukas, kasyklas, kada jiems generolas Čiang Kaišekas viską sutinka atiduoti, bile sąlygas priima, už tai, kad jam teikia bilijonų dolerių vertės ginklų karui prieš Kinijos "raudonuosius"?

Mūsų Prezidentas

Sakoma, kad mūsų šalies prezidentas turi daug galios.

Argi visada? Neseniai jis pasiūlė siųsti savo atstovą į Maskvą, kad pasitartų su Stalinu reikale sušvel-

ninimo santykių tarpe Jungtinių Valstijų ir Tarybų Sąjungos. Tas siūlė sumažinti "šaltąjį karą," sumažinti baisų Amerikos apsiginklavimą, o apsiginklavimą, atmintime, yra pelningas biznesas Wall Stryto turčiams.

Ir kas atsitiko? Valstybės Sekretorius generolas Marshall net iš Paryžiaus pasiskrido, pasimatė su prezidentu Trumanu ir ta misija buvo palaidota.

Taip, Wall Strytas galingas. Bet yra nemažos susirūpinimo ir ten. Iš Antro Pasaulinio Karo Tarybų Sąjunga išėjo galinga ir nepriima kitų diktavimų. Lenkija, Rumunija, Bulgarija, Čechoslovakija, Vengrija, Albanija virto liaudies respublikomis. Suomijoj ir Jugoslavijoj ir nėra geriausio padėtyje kapitalistų reikalai. Visame pasaulyje eina kova, kas viešpataus — darbo žmonės ar turčiai. Nereikia nei aiškinti, kad Wall Stryto milijonieriai yra turčių pusėje.

Marshall Planas

Kad nugalėti komunistus — "raudonuosius," tai isteista Marshallo Planas ir Trumano Doktrina, pagal kuriuos į metus laiko iš mūsų šalies už penkis bilijonus dolerių vežama į kitas šalis (turčiams) pagalba — ginklų, amunicijos ir visokių įrengimų.

Greta to, eina ir "šaltasis karas." Šiame kare Wall Stryto svarbiausi ginklai — spauda ir radijas. Mums sako, kad turime "spaudos laisvę" ir "žodžio laisvę." Mums sako, kad mūsų šalies piliečiai greičiausiai ir teisingiausiai žiniomis yra aprūpinami, nes čia nėra cenzūros.

Puiku! To reikalauja Jungtinių Valstijų Konstitucija. Už tą teisę kovoja liaudis. Tik kažin kodėl nebuvo dar tokio atsitikimo, kad nors vieną Amerikoj darbininkų streiką būtų komercinė spauda užgynus, kaip teisinga!

Darbininkų kovos

Sustreikavo mainieriai. Jie buvo apšaukti "raudonais" ir prieš juos net su kulkosvaidžiais Nacionalė Gvardija buvo pastatyta. Sustreikavo New Yorke busų draiveriai (vaizuočiai), ir jie buvo niekas kitas, kaip "reds." Neseniai streikavo laivakroviai, jų streikas, kaip komercinėje spaudoje, taip ir per radiją buvo apšauktas "bolševikų streiku." Išeina, kad radijas ir komercinė spauda gina tik turčių reikalus. Darbo žmonių reikalus gina tik jų laikraštukai, už jų pačių pinigų leidžiami, kurių yra labai mažai. Amerikoje yra 9.000 komercinės spaudos dienraščių, o tik keli desėtkai darbininkų laikraščių.

Tos "geros žinios"

Na, bet eikime prie "gerų" žinių. Sako, kad CIO Transporto Unijoj laimėjo Mike J. Quill. "Komunistai nugalėti!" Kokis džiaugsmas spaudoje ir per radiją! Kokis gerasis tas Mike Quill pasidarė! Ar seniai? Visai ne, tik apie metus, kada jis pakeitė politiką, kada jis nuėjo tarnauti darbo žmonių priešinams.

Atominė bomba, tai turčių viltis, tai įrankis, prieš kurį jie žemiau galvą len-

kia, negu prieš Dievą. Kodėl? Todėl, kad jie jos pagalba mano nugalėti Tarybų Sąjungą ir sumušti liaudies demokratines respublikas. Jie mano, kad tą atsiekus pasaulis būtų ramus ir jie galėtų viešpatauti per amžių amžius. Žinoma, tai sapnas! Hitleris dėjo viltį ant tankų ir lėktuvų. Prieš jo "blitz-krygą" drebėjo tie patys, kurie dabar kartoją Goebbelso pasakas apie darbo žmonių valstybę. Dr. Karl T. Compton sako, kad jis mano, jog Sovietai dar "neturi atominių bombos." "Neturi," "Neturi" — tūravoja komercinė spauda ir nepriima kitų diktavimų. Lenkija, Rumunija, Bulgarija, Čechoslovakija, Vengrija, Albanija virto liaudies respublikomis. Suomijoj ir Jugoslavijoj ir nėra geriausio padėtyje kapitalistų reikalai. Visame pasaulyje eina kova, kas viešpataus — darbo žmonės ar turčiai. Nereikia nei aiškinti, kad Wall Stryto milijonieriai yra turčių pusėje.

Mūsų šalyje eina gaudymas "šniųpų," žinoma, "sovietinių." Neseniai buvo visų sekretų "žinovė" tūla Elizabeth Bentley. Ji visus sekretus "žinojo." Bet dabar ruošiasi krikštytis į katalikų viėrą, tai neturi laiko. Atsirado nauja "žvaigždė," tūlas Whittaker Chambers. Jis dokumentus suranda net pompkinuose (arbizuose) dešimtis metų atgal paslėptus. Triukšmas didžiausias, mat, norima, kad būsimas Kongresas patikėtų tą ragany gaudymo Neamerikinės Veiklos Komitetą ir jo lėšoms skirtų didesnę sumą pinigų. Net sensacijų dienraštis New York Daily News netiki tai arbizio istorijai.

Kur kitor sekasi?

Italijoj puikiai sekasi, sako korespondentas. Net "Chain gang" įvesta. "Raudoniesiems" surakina retė žiaias rankas ir kojas, o paslėpti dar visus priekina prie ištisinio retėžio. "Gatvės skamba nuo retėžių muzikos" — rašo korespondentas. Italijoj viešpatauja De Gasperi valdžia, kuri valdo su Wall Stryto pagalba.

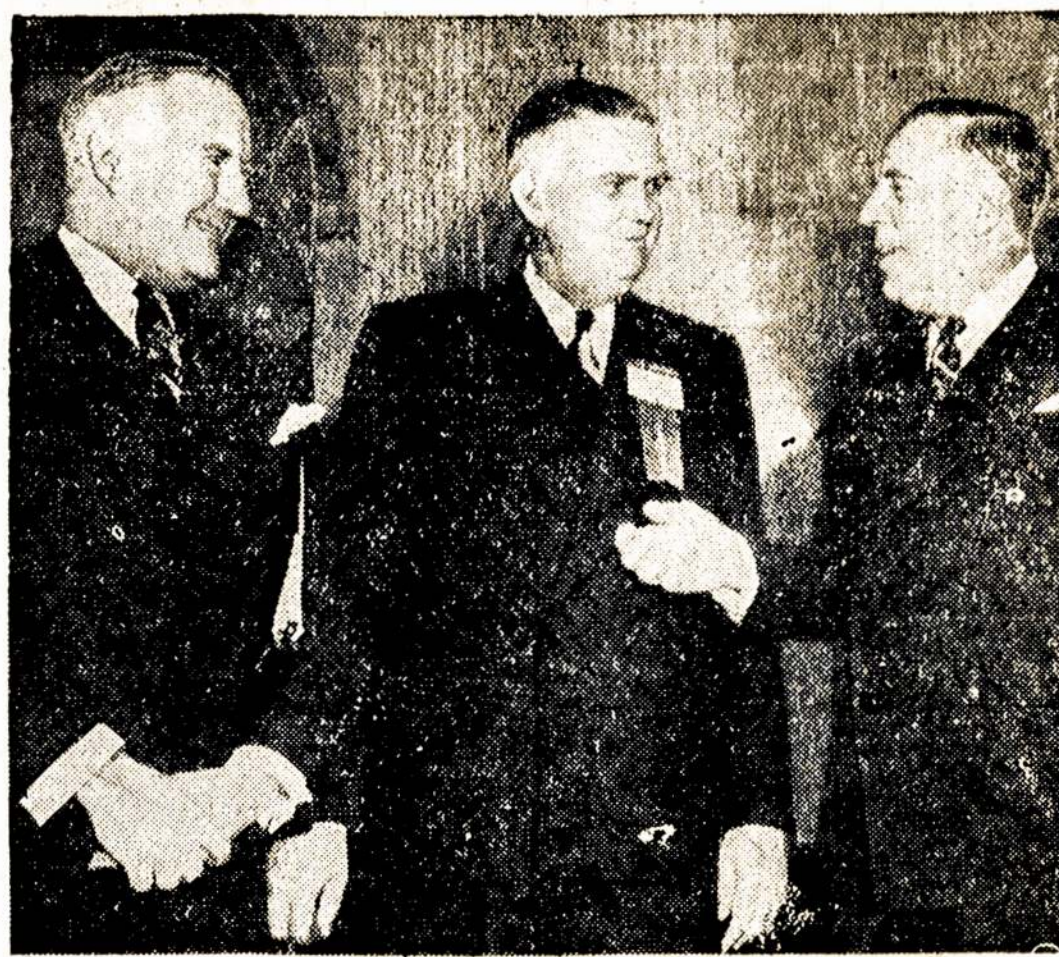
Vatikano popiežius pilnai sutinka su esama padėtimi. Jis savuosius pažįsta. Priima ir laimina ne vien kunigus, kardinolus, bet kapitalistinius ministrus. Neseniai jis laimino šarvuotą "Missouri" jūreivius. Pasakui buvo pas jį pastarti "ne politiniai reikalai" generolas George Marshall. Dabar, kaip praneša Mr. A. Cortesi, apsilankė žydų rabinas William F. Rosenblum — newyorkietis.

Bet Mussolinis per 20-tų metų naikino komunistus ir negalėjo jų išnaikinti. Nei kalėjimais, nei ricina neatgrąžino žmonių nuo kovos. Galų gale Italijos partizanai Mussolinį ir jo artimus sėbrus sušaudė.

Dabar Italijoj liaudies demokratines jėgas dar greičiau auga. Komunistų Partija jau turi virš 3,000,000 narių. Proporcionaliai, pagal gyventojus, tai didesnis nuosimtis, negu Sovietų Sąjungoj. Darbo unijos turi apie 10,000,000 narių. Jaunuolių, moterų, valstiečių ir kitos organizacijos priskaito milijonus narių. Ir išdavikiški socialistai Italijoj nėra madoj. Bus audra!

Bėda su Graikija

Radijas perduoda, kad 6 d. gruodžio prezidentas Trumanas Kongresui raportavo, kad jis nepatenkintas įvykiais Graikijoj. Į tris mėnesius laiko iš mūsų šalies į Graikiją pasiųsta \$170,000,000 vertės tankų, kanuolių, kulkosvaidžių ir kitų ginklų ir amunicijos.

Earl Bunting (viduryje), Nacionalės Fabrikantų Sąjungos direktorius-vedėjas, kalbasi su dviemis kalbėtojais, sakiusiais prakalbas fabrikantų konvencijoje, New Yorke. Kairėje: veikiančios valstybės sekretorius Spruille Braden ir Economic Cooperation administratorius Paul G. Hoffman.

Kas savaitę plaukė į Graikiją laivai su ginklais mornarcho-fašistų armijai. Jai vadovavo specialis Amerikos generolas James A. Van Fleet, amerikiniai pulkininkai, oficeriai. Ir dabar Trumanas sako, kad partizanų armijoj jau yra 22,000 vyrų, o pirma buvo tik 15,000.

Kaip žinome, per visą vasarą mes skaitėme komercinėje spaudoje ir per radiją klausėme žinių, kad "partizanai baigia išnaikinti." O dabar, pasirodo, išėjo atbulai.

Čiang Kai-šeko likimas

Šiandien ypatingai daug žinių iš viso svieto. Na, bet atydos dar į Kiniją. Radijas pranešė, o Timeso korespondentas Mr. H. R. Lieberman patvirtino, kad į piet-vakarius nuo Suchow miesto komunistai naikina geriausias generolo Čiang Kai-šeko tris armijas, kurias turi nuo 150,000 iki 250,000 vyrų. Už kokių 60 mylių į pietus nuo šių armijų jau dešimt dienų kaip naikina kitą generolo Čiang Kai-šeko armiją skaičiuje apie 120,000 vyrų.

Dar daugiau nustebino Mr. Lieberman, pranešdamas, kad lapkričio 22 d., i

rytus nuo Suchow miesto komunistai visiškai sunaikino Septintąją armiją generolo Čiang Kai-šeko, kurią komandavo generolas Huang Po-tao. Ši armija turėjo 80,000 vyrų, buvo ginkluota amerikiniiais ginklais ir išlavinta Amerikos generolų ir oficerių. Generolas Huang Po-tao, prakišęs armiją, patsai nusišovė.

Imu senus laikraščius ir lyginu. Tikėsite ar ne, nagi, po 22 d. lapkričio New York Times ir kiti komerciniai dienraščiai per visą savaitę rašė apie neišpasakytai didelę generolo Čiang Kai-šeko armijos laimėjimą Suchow miesto srityje. Tuli rašė, kad "komunistai neteko 180,000 vyrų ir panikoj bėga."

O kaip gi buvo? Dabar paaiškėjo. Prie Suchow laimėjo Kinijos Liaudies Išlaisvinimo Armija, visai sunaikino Septintąją Armiją prieš ir apgulė kitas tris, kurias suvijo į Suchow miestą ir apsupo iš visų pusių.

Tada generolas Čiang Kai-šekas iš Nankingo srities pasiuntė naują armiją, skaičiuje 120,000 vyrų, linkui Sushien miesto, kad ji pramuštų komunistų lanką ir išlaisvintų jo tris armijas, apsuptas Suchow miestę. Tuo kartu apsuptiems Suchow mieste įsakė išeiti iš miesto ir veržtis linkui Sushien miesto, iš kur jiems ateina pagalba.

Komunistų armijos sumušė ir apsupo į vakarus nuo Sushien miesto tai 120,000 armiją ir jau baigia naikinti. Gi tu, kurie išėjo iš Suchow miesto, skaičiuje 250,000 vyrų, jie tik ir laukė, tuos atvirame lauke įveikė, suvarė į mažytį plotą ir reikalauja pasiduoti.

Dabar Kinijos reakcija jau neturi skaitlingų, paruoštų ir gerai ginkluotų armijų, kurias galėtų mėsinti apsuptų pagalbai. Todėl generolo Čiang Kai-šeko patį, atvykusį į Washingtoną, "geria arbatą," tai su vienu, tai su kitu aukštu viršininku ir reikalauja atviro Amerikos karo prieš Kinijos laudį.

Bet Kinija, tai ne Graikija. Graikija turi tik 7-000,000 gyventojų ir tai jau ten dantį atkando ir Anglija ir Wall Strytas. Kinija turi 450,000,000 gyventojų ir jau didesnė pusė jos yra laisva. Virš 100,000,000 valstiečių jau gavo nuo liaudies vyriausybės žemę. O liaudies, kuri yra skaitlinga ir siekia laisvės, niekas negali padaryti verge.

D. M. Š.

Laisvoji Sakykla

DAR APIE SVETIMUS ŽODZIUS

Po to, kaip pasirodė "Laisvėje" mano straipsnelis dėl svetimų žodžių brukimo į mūsų kalbą, pasirodė keletas skirtingų nuomonių tuomi klausimu ir kitų skaitytojų, taip pat aplaikiu ir keletą laisvų ypatiskai, žinoma, su kreditais už drąsą, kaip jie sako.

Už laisvius sakau tiems draugams ačiū, bet jūs, draugai, būtumėt padarę daug geriau, jeigu, vietoj man rašyti komplimentus, būtumėt viešai išsėję per "Laisvę" ir pareiškę savo nuomonę tame klausime; tai būtumėt parodę tiems naujų žodžių gynėjams, ką mano apie juos daugelis skaitytojų, kaip priima tą jų naujovę, o dabar jie to nežino.

Draugas Paukštys, tarp kitko, pripažįsta, kad jau ir seniau buvo pageidauta nenaudoti svetimų žodžių, kur jų nereikia. Taigi, pageidauta buvo, bet kas padaryta tuomi klausimu? Nieko! Kodėl nieko? Todėl, kad vadaai nenorėjo tuomi nieko daryti. Tai ką gi, ar vėl taip paliksimė neišsėję tą svarbų klausimą?

Draugas Merkinės Dzūkas — R. Mizara rašo, kad jis irgi nepritaria svetimų žodžių vartojimui, kur jų nereikia. Taigi žodžiais, pasislėpęs už Merkinės Dzūko, "nepritaria," o darbais, kaip redaktorius, jis juos naudojo ir naudoja.

Kiek aš pastebėjau jau nuo seniai, tai drg. Mizara bene vienas pirmųjų ir labiausiai pamėgęs tuos naujuosius žodžius iš visų mūsų redaktorių. Taigi, drg. Mizaras pareiškimas, būk jis priešingas svetimų žodžių vartojimui, yra tik mum akių dūmimas.

Toliau jis nurodo, kad jau "Laisvėje" kenkia tu gynytojų raštai. Tai mat, kokia lygybė pas mus: jeigu redaktorių — Mizara rašo į "Laisvę" kiekvieno savo pasijudiniui spalvų špaltas per ištisas savaites, gerai, laikraščiai sveika. Bet jeigu eilinis skaitytojas parašė straipsnelį daugeliui apeinančių klausimų, jau laikraščiai kenkia. Ar tai taip gerai, ar sveika mūsų visam judėjimui?

Labai gaila, kad pas mus pakenčiama tokia padėtis. Jeigu pas mus būtų daugiau teisių eiliniam nariam, tu ilgy polemikų nebūtų, gi dabar, redaktorius gali rašyti apie ką nori ir kiek nori, gi eilinis pasireiškė, ir jau "kenkia" laikraščiai. Ar tai gerai? Pagaliau, ko gi mes iš redaktorių reikalaujame? Ko tokio labai didelio, labai daug? Ne, visiškai mažai, tik rašyti mums lietuviškais žodžiais, kiek tai galima, o žiūrėkite, kaip jie spiriasi prieš tai, kiek triukšmo, jau laikraščiai "kenkia" ir tt.

Argi ne juokinga, vietoje, kad jūs, redaktoriai, mus eilinius narius prilaikytumėt nuo iškrypimo nuo lietuviškų žodžių, mes turime su jumis muštis, kad jūs laikytumėt lietuviškų žodžių. Čia jau, gerbiame, pas jus kas nors negero.

Laikraščiai kenkia ne kėlimas tu klausimų, kuriais daug skaitytojų yra nepasitenkinę, bet neleidimas tai daryti. Iki šiol pas mus taip buvo, bet ateityje neturėtų būti, tegul skaitytojai išsireikšia, išsiaiškina, kas jiems yra neaišku, ar nesuprantama, ir bus užbaigta ant visados, kad nereikėtų mums, nepatenkintiems, zurzėti ir stenėti pakampėmis. Laikytis taip, kaip iki šiol, negera, negalima. Kadangi pas mus yra sutinkama veik kiekvieną eilinio nario iškeltą klausimą iš redaktorių pusės nedraugiškai,

su priekabėmis, tai eiliniai skaitytojai pasijunta beesą ne kaip draugai, bet kaip kokie vergai — nebedrįsta reikšti savo mintį per laikraštį.

Paklausykite, ką jie mano apie redaktorių už jūsų akų. Štai ką man rašo vienas mano geras draugas ir nuosirdus darbuotojas mūsų organizacijoje iš Pittsburgh, Pa.:

"Skaiciau tavo straipsnį 'Laisvėje' dėl svetimų žodžių; skaitau ir sakau: Juozas turės bėdos už kritikavimą redaktorių," ir tt.

Kitas rašo iš Binghamton, N. Y.:

"Oh, beje, sveikinu jus, drauge Juozai, už tokią didelę drąsą, kad išdrįsai išsakyti prieš mūsų redaktorių, mokslo vyrus, kritikuoti už darymą lietuvių kalbos."

Iš Cleveland, O., rašo:

"Tai nors sykį atsirado drąsuolis, kuris labai vietoje ir laiku išsėjo prieš lietuviškų žodžių kraipymą."

Miami visi priešingi tai jūsų naujovei.

Tai ką gi, draugai redaktoriai, kaip jūs manote apie tuos išsireikšimus? Prieš jus, — per jūsų laikraščius jie nedrįsta išeiti, bet už jus nuagaros, ar girdit, ką jie apie jus mano?

Ar jūs nemanote, kad pas jus kas nors negerai? Ar jūs nejauciāt, kad gal jūs pradėdat atitrukti nuo masių, nuo darbininkų? Ar jūs nemanote, kad jau laikas duoti skaitytojams jūsų laikraštyje vietos išreikšti jiems viešai savo mintis tam tikrais, jiems pageidaujamais klausimais?

Tai jūs dalykas, darykite, kaip norite, vadinkite mane maižiešiu, ar kuo jūs norite, aš esu jau toks žmogus: būsi tu mano draugas ar giminė, jeigu aš matysiu ką negerai, anksčiau ar vėliau aš tau pasakysiu tiesiai į akis.

O gal gi aš nieko neišmanau, gal gi geriau, kaip yra? At, mes gyvename palaimintoj Amerikoje, amerikiečių žodžiais mums pavadojau lietuviškų žodžių, gal gi pradėdam priimti ir politiką amerikonišką, — kalbame apie lygybę ir demokratiją kitų, o pas save kitam neduodame burną atidaryti...

J. D. Sliakas.

Redakcijos Pastaba

Jokiu būdu negalime suprasti d. Slieko baisaus įsirdimio. Pamato tam nesurandame jokio. Štai jis ilgaisiais straipsniais įkaitęs pleikia kaip redaktoriams ir visia šaukia, kad ne tik jam, bet visiems eiliniams draugams burna uždaryta. Faktas jis yra, kad Laisvėje pilniausiai ir laisviausiai gali išsireikšti ir išsireikšia kiekvienas mūsų draugas. Paimkime šį kalbos "valymo" klausimą. Jau seniai eina diskusijos. Ar nors viena paties d. Slieko ar keno kito tuo klausimu nors vienas straipsnis esame pasiuntę gurban? Ne, nesame pasiuntę. Tai kur pamatas d. Slieku rašyti, kad jam ir kitiems draugams Laisvėje uždaryta burna?

Padaręs ilgą, visiškai nepagrįstą užsipuolimą ant redaktorių, kurie, beje, šiose diskusijose iki šiol mažiausia kalbėjo (jas beveik išimtinai veda draugai, kurie redakcijos štabe nedirba), d. Sliakas piktai šaukia: "Čia jau, gerbiame, pas jus kas nors negerai." Tikime, jog d. Sliakas labai įsižeistų ir gal amžinai užpyktų ant mūsų, jeigu mes jam pasakytume: "Čia jau, gerbiame, pas jus kas nors negerai." O pamato tokią užmetimui turėtumėme, nes visą šį jo neapykantą persisunkęs straipsnis paremtas asmeniškumu, nežinojimu (Pabaiga 5-tam pusl.)

Parašė K. Simonovas

Vertė J. Tornau

DIENOS ir NAKTYS

10—1—48

APYSAKA

—62—

(Tąsa)

Koniukovas atsisėdo įkypai nuo jo, bet net sėdėdamas ant žemo automobilio pagalvio išsigudrino laikytis pasitempęs.

— Vadinas, dabar vienas apgulime sėdi?

— Taip. Trečia para sėdžiu. Likau kuopos vado vietoje, kai jį užmušė. Bet vakar naktį atsiuntė įsakymą sudaryti iš mūsų tik būrį ir mane paskyrė būrio vadu.

— Kiek būrų?

— Penkiolika žmonių, įskaitant mane.

— O buvo?

— Septyniolika buvo. Dviejų per vakar ir šiandien dėl mirties priežasties netekau. Užmušti, reiškia, — paaiškino jis savo, net jam pačiam painiu pasirodžiusi, išsireiškima.

— Kaip tu žmones išdėstai?

— Leiskite pranešti. Reiškia taip. Dieną prie angų su kulkosvaidžiais ketvertas visą laiką guli. Pora iš šonų apkauso sėdi, kad neapeitų, kad iš sparnų sektų. Įsikase gerai, o tiesiog iš rūsių praėjimas į ten veda, kad galvos nenuneštų, kai šliauž. Štai skylė eina, matote? Dvejetas pirmame aukšte visą laiką būdi. Žiūri priekin, kad neprieitų. Priđengti, žinoma, mažiau, bet priedanga įrengta. Mes tenai tanko boksteli nuvilcome, plytomis apkrovėme. Vakare užmušė Maksimuką. Nepažinojote?

— Rodos, pažinojau.

— Toksai rudas, mano skyriuje buvo. Na, vakar į jį pataikė. O šiaip, dievas gailestingas. Viskas suskirstyta pagal tvarką, drauge kapitone. Patys galite įsitikinti.

— Būtinai, — pasakė Saburovas.

— O tuo tarpu ar nenorite paragauti bulvyčių?

— Iš kur pas tave bulvės?

— Vakare naktį nulindome iki to po grindžio, kuriame buvo moteriškė su vaikais, kuriuos užmušė. Atsimenate?

— Atsimenu.

— Nulindome. Aš pats asmeniškai linau. Ten nuo sproginio išdrabstyta. Pusiaus pririnkau. Jūs sušalusį nevalgote?

— Ne, kodėl? Valgau, — pasakė Saburovas.

— Tuoju mes viską padarysime, — pasakė Koniukovas. — Apversk, Antonoval, bulves. Iš vienos pusės jų negalima kepti, jas reikia vartyti. Palauk, aš pats.

Koniukovas atsistojo ir, išsitraukęs iš už diržo platų trofėjinį peilį, ėmė keptuvėje vartyti bulves.

— Pas mus čia ūkis, drauge kapitone. Aš mėgstu, kad viskas tvarkoje būtų, kad viskam vieta būtų.

— Paragaukite, — pasakė jis, tempdamas nuo ugnies keptuvę su bulvėmis ir statydamas ją ant grindų. — Štai malonėkite peiliuką. Šakučių nėra, nelaikome.

Saburovas paėmė peilį ir, plikindamas burną, suvalgė keletą bulvių. Jos pasirodė jam labai skanios.

Koniukovas, kuriam prie diržo ant šono tabalavo vokiška baglagė su degtine, norėjo paklausti kapitono, ar jis neišgerė, bet drausmė nugalėjo: jis nutarė, kad vyresnybė pati žino, kada gerti, kada negerti.

— O tu ko nevalgai? — paklausė Saburovas.

— Jūs paragaukite, paskui ir mes pavalgysime.

Saburovas truputį užvalgė ir pastūmė keptuvę Koniukovui. Tasai savo rėžtu paėmė peilį, skūbiai suvalgė keletą bulvių, ir, pašaukęs budintį, pasakė jam: — Eik, žadink kovotojus. Vakariene paruošta.

— Na, gerai, kol jie valgys, nueisime į viršų, — pasikėlė Saburovas.

— Klausau, drauge kapitone. Štai, čia malonėkite, — nuvedė Koniukovas Saburovą prie gaisrininkų kopėčių ir, atsilikęs, keliais griežtais mostais davė budintiui suprasti, kad kol jie grįš, visi pasitemptų ir šaujami atrodytų.

Jie užkopė į viršų gaisrininkų kopėčiomis. Ankščiau jomis kopdavo į šeštą ar septintą aukštą, į padangę, o dabar jų išlikusių gabalų jie pasikėlė tik septynis ar aštuonis spyrius ir atsidadė jau

padangėje, nors iš tikrųjų tai buvo tik pirmasis aukštas, vos pakilęs nuo žemės lygmens.

Naktis buvo tamsi, šalo.

— Pasilenkite, drauge kapitone, už parapeto, — pašnibždėjo Koniukovas. — Čia nieko, nieko, o ir žybtels.

Pirmasis sargybinių gulėjo už nuolaužos, ant kurios įstrižai buvo uždėti du bėgiai, o viršum jų keletas smėlio ar cemento maišų. Iš šonų jis buvo apdėtas tokiais pat maišais.

— Sidorovai, — pašnabždomis pašaukė Koniukovas.

— Aš.

— Ką pastebi?

— Nieko nepastebiu.

— Sušalai?

— Šaltis, — pasakė Sidorovas. — Perima.

— Kentėk, greit pamaina išeis. Bulves kepsi. Tu šiandien virėjas.

— Tik krosnelę pasiekti! — pasakė Sidorovas. — O ten aš jau ką tik nori galu iškepti. Šalta.

— Na, stebėk, — pasakė Koniukovas.

— Įsakymų neturėsite, drauge kapitone? — Neturėsiu.

Antrasis sekėjas įsitaisė tarp sienos nuolaužų pastatytame tanko bokstely. Bokstelio viršutinė landa dabar buvo atidaryta, ir sekėjas stovėjo joje taip, jog kyšojo tik galva.

— Tikras ledinis bokštas. Šalta jame, — pasakė Koniukovas. — Oi, tur būt, ir biauuru žiemą tankuose dirbti.

— Taip, šalta, — sutiko Saburovas.

— Mes jau jame čiužinį padėjome, — pasakė Koniukovas, — antklodžių privilkome, kad galėtumėte sėdėti. O jau kas bus žiemą, sausį ar vasarį — bausi, jei šalčiai užniks. Kaip jau čia besėdėt? Tiesiog nors ėmęs dvigubą porciją degtinės išduok tam, kuris čia budi. — Koniukovas kalbėjo taip, tarsi netektų abejoti, kad jam su savo būdinčiais reikės šiam bokste sėdėti dar sausį ir vasarį. — O pavasaris ateis, saulutė pašildys, tada pasidarys lengviau, — tęsė Koniukovas savo mintį. — Ką pastebi, Gavrilenko?

— Čia sučežėjo truputį, — sušnibždėjo Gavrilenko. — O dabar tylu.

— Na, žiūrėk. Įsakymų jūs neturėsite, drauge kapitone? — Vėl, kaip ir pirmą, paklausė Koniukos Saburovo. Ir tasai, kaip ir pirmą kartą, atsakė: "Ne, neturėsiu."

Paskui jie apžiūrėjo abi sargybas namo šonuose ir grįžo į rūšį.

Koniukovas, įėjęs su Saburovu, padarė tokį judesį, lyg kažko ieškotų. Bet tuo metu vienas raudonarmiečių jau išsoko priekin ir, atsistojes prieš Saburovą, žvaliai atraportavo:

— Drauge kapitone, būrys maitinasi.

— Valgykite, — pasakė Saburovas.

— Maitinkitės. Vadinas, tuoj eis pakvesti? — kreipėsi jis į Koniukovą.

— Taip, tikrai.

Koniukovas ir Saburovas atsisėdo ant laisvų čiužinių ir ėmė kalbėtis, kiek Koniukovas turi šovinių ir kur jie saugomi, įvairiose vietose ar visi krūvoje, ar užteks maisto tuo atveju, jei dvi ar tris dienas nepavyks naktimis nieko atnešti, — kai staiga viršuje pasigirdo vienas po kito trys šūviai.

— Į vietas, — suriko Koniukovas pašokdamas. — Sidorovas spėjė, — kreipėsi jis į Saburovą. — Kaip, drauge kapitone, eisite su manim į viršų ar čia būsite?

— Į viršų eisiu, — atsakė Saburovas.

Išlindę į viršų, jie prigulė kartu su išsokusiais raudonarmiečiais už parapeto, sukrauto iš nuolaužų ir cemento maišų.

Nakties ataka truko apie valandą. Vokiečiai grupėmis po tris, po penkis, po dešimt žmonių, stengdamiesi iš įvairių pusių pasiekti namą, be paliovos žėrė į sienų griuvėsius automatų šūvių eiles. Tai vienu, tai kitur ties ausimi prazvinėdavo kulkos. Tuzinas granatų nukrito prie pat sienos, trenkėdamos į ją skeveldromis. Bet pagaliau, netekę keleto žmonių užmuštais, vokiečiai, kaip paprastai baigę savo naktinės atakos, atsitraukė. Vėl viskas nutilo.

Spalio mėn. 12-tą dieną

(Bus daugiau)

Simanis Altmantis.

Socialistinė Ryga

Spalio 13 d. Ryga šventė savo ketvirtąsias metines nuo vokiškųjų fašistų išsilaisvinimo.

Prieš ketverius metus Rygos gatvėse teberūko vokiečių padėgti ir susprogdinti namai. Nuo visiško sugriovimo ir nualinimo išgelbėjo Rygą Tarybinė Armija, kuri netikėtai įsiveržė į miestą iš Kiš ežero pusės, iš kurios vokiečiai mažiau siai jos tikėjosi. Džiaugsmingai, su gėlimis sutiko Rygos liaudis savo išlaisvintojus, kurie nesulaikoma srove veržėsi per miestą toliau į vakarus.

Senoji Ryga, Latvijos perlas, vėl tapo laisva.

Po vokiečių šeimininkavimo miestas pasiliko be vandens, be šviesos, be dujų ir tiltų, vedančių per Dauguvą. Griuvėsiais pavirto senoji Ryga. Pramonė, susisiekimas, ryšiai — viskas buvo paraližuota ir beveik visiškai sugriauta. Apipilėti ir išniekinti buvo Rygos muziejai, mokyklos, teatrai, bibliotekos.

Atrodė, jog reikės metų, dešimtmečių, kad viskas būtų atstatyta, grąžinta gyvenimui.

Bet Rygos dirbantieji nusiminė, nenuleido rankų. Kitą dieną išlaisvinus miestą nuo vokiečių, į gamyklas, fabrikus, įstaigas sugrįžo darbininkai ir tarnautojai, kurie su dideliu užsidegimu pradėjo savo rankomis atstatinėti viską, kas buvo sugriauta.

Praėjo tik ketveri metai kruopštaus darbo, bet Latvijos dirbantieji jau mato savo sostinę atgimusią, galingą ir gražią. Nėra neveikiančių įmonių. Visose valstybinėse, mokslo ir kultūros įstaigose verda pilnakraujis gyvenimas. Ryga pasiūso didelėmis naujomis gamyklomis, namais, skvermais. Visur matyti laiptai aplink naujai statomus namus. Betonu ir granitu apsišviečia Dauguvos krantai. Atstatyti seni tiltai ir pilnu tempu vyksta statyba naujų didelių tiltų per Dauguvą, tiltų, galinčių išlaikyti sunkumą ir greitą judėjimą elektrinių traukinių, kurie netrukus sujungs miestą su Rygos pajūriu ir kurortu Kemeriu.

Bet Ryga ne tik atstatyta. Ji tapo tarybiniu, socialistiniu miestu, nauja industrine baze. Visi Rygos fabrikai, gamyklos, elektrinės praplėstos, rekonstruotos, aprūpinti naujomis mašinomis, staklėmis ir įrengimu. Kaip nepanaši Ryga į seną buržuazinį miestą Ulmanio klos viešpatavimo metais. Rygos pramonė nenkėjo į vyto, prisitaikydama prie agrarinio poreikio savo šalies — apgailestautino priedo buržuazinių vakarų. Gamyklų korpi stovėjo tušti, tūkstančiai kvalifikuotų darbininkų palikdavo miestą ir eidavo kaimams samdytis kumečiais pas dvarininkus ir buožes.

Tarybinė Ryga nežino nei pramonės sustingimo, nei nedarbo. Išsiplėtusiai pramoninių įmonių statybai kas met reikalinga vis daugiau ir daugiau darbininkų. Praeity metų vidury Rygos pramonė viršijo prieškarinį gamybos lygį. Per praėjusius šiu metų 9 mėnesius Rygos pramonės gamyba vėl užaugo 50,5 procento, palyginant su tuo pačiu laikotarpiu 1947 metais.

Spalio mėn. 12-tą dieną ketvirtosioms metinėms nuo

vokiečių išsilaisvinimo atžymėti, Rygos pramonė prieš laiką įvykdė šiu metų 11 mėnesių planą, 100 didžiausių pramonės įmonių įvykdė savo metinius valstybinius planus ir jau duoda produkcijos ketvirtą pokarinio penkmečio metų sąskaiton. Rygos įmonėse dirba daugiau kaip 35,000 stachanovininkų, kurių 7000 per šiu metų 9 mėnesius įvykdė trijų ir keturių metų planus.

Ryga tapo vienu iš svarbiausių tarybinių centrų elektrios mašinų, aparatūros, laivų, elektrinių traukinių, liuksusinių aptekamų tramvajų, galingų radio aparatų statybos srityje. Didžiulę pagalbą ji gavo iš Maskvos, Leningrado, Ukrainos, Uralo, Vidurinės Azijos, visų broliškų tarybinių respublikų. Per visus ketverius metus jos dosniai siūnčia Rygon mašinas, stakles ir visokiasia pramonės įrengimą, žaliavą, produktų ir pramonines prekes, kurių vertę sudaro šimtai milijonų rublių.

Išleidžiamieji Rygoj septyni laikraščiai paskelbė, kad tik per vieną dieną, būtent per 1948 m. spalio mėn. 12-tą dieną į Rygą iš Voronežo, Stalino (Donbasas) ir Kirovo buvo atsiųsta dešimtys vagonų su visokiausiomis prekėmis ir įrengimu. Tą dieną latvių valstiečiams buvo atvežta žemės ūkio mašinos, 76 automobiliai "Moskvė", 60 motociklų "Maskva", iš Astrachanės — vagonas Kaspijos jūros silkinių, partija automatių perkraunamų mašinų naujausios konstrukcijos, atsiųstus iš Chersono Rygos jūros uostui.

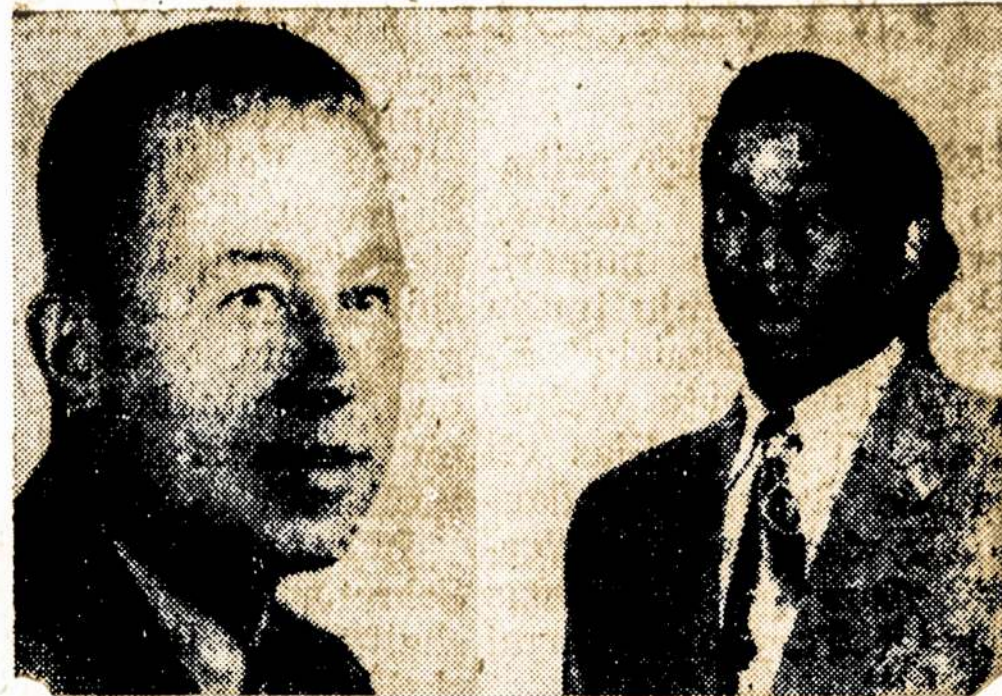
Tarybinė vyriausybė ir komunistų partija praveda didžiulį darbą, darbo žmonių butų ir būtinėms sąlygoms pagerinti. Rygoj atstatyta ir naujai pastatyta 110 tūkstančių kvadratinų metrų gyvenamojo ploto, statomos naujos gyvenvietės vagonų, laivų ir elektrios mašinų statybos gamyklų darbininkams. Išsiplėtė individualinių namų statyba. Individualinių statybinių pastatų 5 tūkstančiai kvadratinų metrų gyvenamojo ploto.

Mieste išplėstas susisiekimo priemonių tinklas. Atstatytas ir papildytas naujais vagonais tramvajų parkas, vėl veikia troleibusų susisiekimas. Baigiamas Dauguvos krantinės statyba.

Tarybinės valdžios metais Ryga paversta pažangios mokslo minties ir latvių tarybinės kultūros centru. Pirmąkart latvių tautos istorijoje yra įsteigta latvių Tarybų Socialistinės Respublikos Mokslo Akademija, kuri turi 17 mokslinio tyrimo institutų. Praplėstas aukštojo mokslo įstaigų tinklas. Vėl įsteigti fizikų, pedagogų ir teatro institutai. Vidurinių specialiųjų mokslo įstaigų skaičius padidėjo beveik 3 kart. Rygoj veikia 11 teatrų ir 22 kinoteatrai.

Ketvirtų metų Rygos išsilaisvinimo nuo vokiškųjų fašistinių okupantų proga, sostinėje, LTSR Operos ir Balo teatre įvyko iškilmingas posėdis Rygos miesto darbo žmonių deputatų Tarybos su visuomeninėmis organizacijomis ir miesto stachanovininkais.

Didelę teatro salėje susirinko geriausieji latvių

Lafayette College, Easton, Pa., studentai ir mokytojai gražiai pademonstravo demokratiją praktikoje. Jie atsisakė toleruoti diskriminavimą negru. Kada jų futbolo tymas buvo pakviestas žaisti paskilbusioje Sun Bowl El Paso mieste Naujų Metų diena, su tenyškiniu Texas College of Mines tymu, jie atsisakė ten nuvykti. Priežastis: jiems buvo pasakyta, jog Lafayette kolegijos tymo žaidikas (halfback) Dave Showell (viršuje, dešinėje) nepageidaujamas dėl to, kad jisai negras. Atletikos direktoriui William H. Anderson'ui (kairėje) pasiuntus atsisakymą, studentai surengė kampuse demonstraciją prieš diskriminaciją ir pasiuntė telegramą prezidentui Trumanui, pranešdami, kad jie atsisakė ir dėl ko atsisakė. Jie klausė prezidento: "Ar toks elgimasis su negrais yra demokratija?"

Atydai LMS 2 Apskritis Choru, Dramos Grupių, Meno Veiklą Remiančių Organizacijų

Gerbiamieji,

LMS Antros Apskritis komitetas mato reikala šaukti metinę konferenciją pirm užsibaigimo šiu 1948 metų. Todėl konferencijai diena yra nuskirta sekmadienis, gruodžio (Dec.) 19-ta, 10:30 ryto, 318 Broadway, So. Bostone.

LMS Antra Apskritis bėgy-

sostinės žmonės, atvažiuo delegacijos iš Liepojos, Valmieros, Cesio, Daugpilio ir kitų Tarybų Latvijos miestų. Susirinkusieji šiltai pasveikino vyriausybės ir Latvijos komunistų partijos vadus ir su dideliu dėmesiu išlausė Rygos miesto Tarybos pirmininko Arnoldo Deglavs pranešimą, vaizduojantį Rygos pokarinio atstatymo laimėjimus. Su dideliu užsidegimu pasiuntė iškilmingas posėdis sveikinimo laišką geriausiems latvių tautos draugui, Generalisimui Stalinui. Po posėdžio geriausiais Rygos artistais buvo suruoštas koncertas.

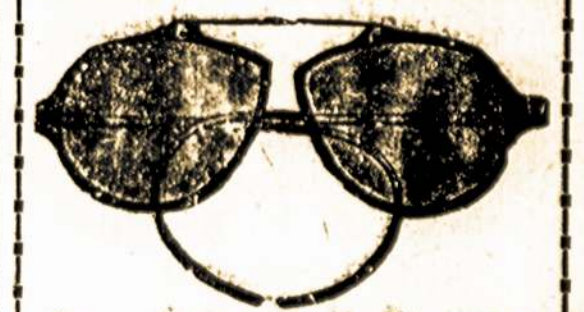
Panašios iškilmės įvyko visuose teatruose, kultūros namuose, Rygos klubuose ir daugely kitų Tarybų Latvijos miestuose.

je šiu metu, apart savo bėgamų reikalų, atliko du itin didelius darbus. Jais buvo: ką tik įvykęs mūsų festivalis, Bostone, ir meno mokykla rugpjūčio mėnesį, Worcesteryje. Tiesa, meno mokyklos įvykdymui mes tik talkininkavom trečiajai apskrčiai. Bet gražias pasekmes ir trūkumus šių didžiųjų darbų turim visi bendrai aptarti. Taipgi sąrybiu nustatymas gairių mūsų veiklai sekantiems metams. Todel—

Prašom chorų, grupių bei meno veiklą remiančių organizacijų prisijusti skaitlingą atstovybę į mūsų metinę konferenciją.

Sekr. M. Sukackienė.

Egzaminuojam Akis, Rašome Receptus Darome ir Pritaikome Akinis

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8842

CHARLES J. ROMAN (RAMANAUSKAS)

Laidotuvių Direktorius

Liūdesio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteikšiu modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų Bermininė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St. PHILADELPHIA, PA.

Telefonas Poplar 4110

4 pusl.—Laisvė (Liberty, Lith. Daily)—Antr., Gruod. 14, 1948

Chicagos žinios

Metodistų Vyskupų Taryba
Pasmerkė Thomaso Komitetą

Siomis dienomis Metodistų Bažnyčios Vyskupų Taryba išnešė griežtą užginčijimą apie komunistų infiltraciją Amerikos protestantų eilėse, kurį padarė neamerikinis Thomaso komitetas, taipgi pasmerkė prasmintus šmeižtus.

Thomaso neamerikinis komitetas savo vėliausioj išleisto ragangaudisio brošiūroj įvardina daugelį organizacijų, per kurias būk komunistai veikia. Jų sąrašas įtraukia ir Metodistų Socialės Jėvelos Komitetą, Epworth Lygą, Jaunųjų Krikščionių Vyrų ir Moterų Susivienijimus.

Atsakydami į Thomaso neamerikinio komiteto kaltinimus, Metodistų vyskupai griežtai užginčija pareiškimą, "mes giliai apgailestaujam delei paleistų šmeižtų mūsų didžiulės krikščionių bendrijos adresu, kuri atstovauja milijonų ištikimų krikščionių ir lojalistų amerikiečių."

Metodistų aukšti dvasiškai toliaus savo pareškime pasmerkia Thomaso kongresinį komitetą, kuris prasimanymais nori diskredituoti protestantų organizaciją. Ten sako: "Mes pilnai pasitikime, kaip patriotizmu, taip religijos ištikimybę, kaip šimtų tūkstančių metodistų jaunūlių ir reikiame savo gilų pasipiktinimą prieš bile pastangas pasėti abejonę apie jų lojaliskumą."

"Mes vyskupai norime praktikuoti krikščionišką meilę ir parodyti kantrybės, bet negalime ir nebūsime tylūs, turėdami reikalą su neamerikiniu komitetu, kuris grąšina laisvai bažnyčiai, laisvoje draugijoje."

Ar lietuviški lappalaičiai "Naujienos", "Draugas" turės pakankamos drąsos paminėti ir supažindinti savo skaitytojus

su protestantų tikybos dvasiškų pareiškimu ir pasmerkimu neamerikinio komiteto? Vargu, nes Thomaso neamerikinis komitetas yra lietuviškų profasistinių elementų šmeižtų šaltinis iš kurio "Naujienos" ir "Draugas" semiasi ir atrajoja prieš progresyvių lietuvių.

LAISVOJI SAKYKLA

(Tas nuo 3-čio pusl.)

ir priekabių ieškojimu. O taip daryti ne tik negražu, bet neleistina.

Visas šis d. Slieko straipsnis pagrįstas Merkinės Džuko pastaba, kad tokios diskusijos pradedamos kenkti laikraščiai. "Drausliškai" jis pareiškia, kad po Merkinės Džuko slaptyvardžių yra pasislėpęs d. R. Mizara, Laisvės redaktorius. Ir pliekia jis tą "Merkinės Džuką Mizarą."

Pasakysime d. Sliekiui į ausį, kad Merkinės Džukas ir R. Mizara nėra tas pats žmogus, kad Merkinės Džuko pasirašo visiškai kitas draugas, ne redaktorius, bet lavinto darbo darbininkas, geras ir veiklus draugas.

Taigi, klausime, ar gražu, ar leistina taip pulti ir barti redaktorių, pasiremiant netiesa, gryniausiu prasmynimu? Ką pasakytų d. Sliekas, jeigu kas kitas jį taip per laikraštį viešai net veidmainiu išvadintų už visiškai kito žmogaus išsireikštas mintis?

Tas nieko bendra neturi su kalbos tobulinimo reikalu. Kalbos reikalais diskusijos gali būti ir turėtų būti šaltos ir švarios. Tokios diskusijos nekenkia laikraščiai. Tokių diskusijų Laisvės redakcija pakeldavau. Joms vietos visuomet bus.

Tas nieko bendra neturi su kalbos tobulinimo reikalu. Kalbos reikalais diskusijos gali būti ir turėtų būti šaltos ir švarios. Tokios diskusijos nekenkia laikraščiai. Tokių diskusijų Laisvės redakcija pakeldavau. Joms vietos visuomet bus.

ALDLD Reikalai

Pasižymėjimai iš LLD III

Apskr. Konferencijos

HARTFORD, Conn. — Laikraštys patėmiję pranešimus, kad LLD 3-čios Apskrities metinė konferencija įvyksianti 5 d. gruodžio Laisvės Choro patalpose, 155 Hungerford St., iš ryto 10 valanda, mes trys nusprendėme pribūti į vietą.

Pribuvus į salę radome atvykusius iš Bridgeporto delegatus, keletą vietinių ir už trumpo valandėlės pasirodė newhaveniečiai. Būreliuose buvo beprasidėjęs užsimegsti draugiškas pokalbis belaukiant delegatų iš Waterbury miesto. Bet nesulaukę ju, 11:15 val. nuspręsta pradėti konferenciją be waterburiečių.

Draugai A. Bakevičia ir B. Mulieranka stvėrėsi už mandatų sutvarkymo, o tuo laikotarpiu apskrities pirmininkas išskviė organizaciniais reikalais pakalbėti draugus Kunca, Brazauskas, Gerdj, Kazloviene ir Visockienė. Visų pareiškimėliai sudarė trumpi. Įvyksta ty! Laukiamam mandatų komisijos ir dar vis tų delegatų iš Waterbury. Pagaliau, kaip susitarę, pribūna visi kartu — laukiamieji delegatai. Komisija pranešė, jog nuo penkių LLD kuopų ir vieno Moterų Klubu suvažiavę delegatų 23. Apskrities valdybos 4 nariai.

J. Kunca laimi pirmininko vietą, o F. J. Repšys užrašų raštininko. Konferencija eina progresu keliu.

Iš raportų pasigirsta, kad vasaros parengimai — piknikai būvę labai našūs, kaip Waterbury mieste, taip ir Hartforde. Pažangioji spauda ir kitos įstaigos pikniko pelnu gražiai paremta. Patiems LLD ir LDS apskritims palikę po tris šimtus kiekvienai.

Atstovai į Conn. Lietuvių Wallace for President Komitetasavo pranešime nušvietė, kaip buvo darbuotasi laike rinkimų kampanijos. Po kiek ir kas labiausiai darbovosi sukleime liaudies partijai finansų iš lietuvių tarpo. Visame darbe atžymėta uoli veikėja Christina Stanislavaitienė. Be jos, to viso lietuviui nebūtų atsiekę finansiniame klausime ir kitais reikalais.

Idomu buvo klausytis raportų iš kuopų darbuotės, kiek kuri kuopa parengimėlių, sueigėlių ir apšvietos reikalais prakalbų surengusi, kiek finansikai yra parėmusi gražius tikslus, stovis narių, ir kaip turtingi išdai. Narių kiekis, berods, lygus praėjusiems metams. Išdai, kai kurių kuopų gerokai pasiturinti, arti šimtinės, kitų suliesėjė. Bet paėmus penkių kuopų ir Moterų Klubu finansus visų kartu stovis viršija tris šimtus dolerių. Tai graži suma! Nujaučiama, jog turtingųjų kuopų draugai, draugės supras reikalą, išgirs pažangiosios spaudos šauksmą: "Remkite savo spaudą, nes sunkūs laikai—nelengva verstis."

Kitas dalykas, reakcija šelsta, geriausiai idėjos veikėjai ne užilgo atsidurs prieš teisėjų akis. Reikalas ištiesi jiems pagalbos ranka, kad laimėti laisvę, išlaikyti demokratiją šalyje.

Po trumpų diskusijų iškviesta K. Stanislavaitienė pakalbėti šių dienų reikalais. Ji perbėgo Progresyvių Partijos kūrmosi laikotarpį. Padarė sutrauką, kas buvo nuveikta šioje valstyjeje ir koki siekia dēl ateities. Miela buvo klausytis jos pasakojimų, kurių nėra galima visų aprašyti. Pagaliau, ji pasiūlė taikos palaikymo reikalą rezoliuciją. Rezoliucija vienbalsiai priimta ir pasiūsta ten, kur priklauso.

Kadangi vasariniai parengimai gerai vyksta, tai nusitarę rengti ateityje du didelius išvažiavimus — Spaudos naudai Hartforde, apskrities reikalams Waterburyje. Taipgi, neužmiršime paremti LMS išvažiavimą, jeigu jie rengs.

LLD 3-čioji apskritis pradės naujų narių vąj su pradžia

naujų metų. Vajus tęsis iki kitai metinei konferencijai. Vajininkai gaus ir dovanų už kožną dešimtį narių — po penkinę. Tie, kuriems tenka ieškinti nauji nariai, dabar gaus šioj tokį atlyginimą. Tėmsiame, kurie pirmi stos į vąj.

Iškviesta pasižymėjusi Laisvės vajininkė L. Zemaitienė pranešti, kokios pasekmės yra dienraščio vąjus. Ji pabrėžė, jog vąjus darbas einas sava vaga. Jei rastysi daugiau rąnkų tame darbe, tai būtų galima atlikti daugiau naudos.

Bet tą dieną išvažiavus žemaičiams ir vąjus darbymetę, kai viesulos nešama kito žmogaus mašina visu smarkumu atsimeš į žemaičių mašiną, bet, laimei, nei vieni, nei kiti nebuvo sužeisti.

Apgailestina, kad tokiam svarbiam darbe toks nemalonus nuotykis palietė gerus darbuotojus. Vadinas, vąjus reikalai šiek tiek susitrukdys.

I Apskrities valdyba išrinkta darbštūs nariai, būtent: O. Giraitienė, O. Visockienė, J. Kunca, W. Brazauskas, F. J. Repšys, P. Bokas ir Valley. Turbūt, Hartfordo miestas delegatams patiko, kad sekanti metinė konferencija vėl bus laikoma čionai.

Iš praities ir piknikų pelnas sudarė geroką sumą pinigų apskrities ižde, tad nuspręsta išaukoti 245 doleriai įvairiems reikalams, kaip spaudai, LLD, LMS centrams ir kitiems. Taipgi, ižde palikta 124 doleriai.

Konferencijos protokolas nebus spaudoje skelbiamas, nes ne visi skaitytojai juomi įdomiausi, išskyrus 3-čios apskrities narius.

Pietų laikotarpio Moterų Klubu narės, sutaisiusios skanius užkandžius, davė delegatams ir svečiams. Joms nemanomai teko padirbėti, toki pietūs sutaisyti. Bet ten, kur yra pašėvenimas, tiems ne persunkus ir darbas. Draugėms labai dėkui už vaišes, tas sutaupe daug laiko, nereikėjo išeiti iš sveitinės.

Vilutis.

Rezoliucija

To his Excellency, Harry S. Truman, President of the United States:

At a District Convention of the American Lithuanian Workers Literary Association, held December 5, 1948, at 155 Hungerford St., Hartford, Conn., we, 27 delegates, representing some 500 members of local branches, unanimously adopted the following resolution:

WHEREAS, the people of the United States on November 2, expressed a high preference for peace as offered by the Democratic candidates for President and completely condemned the Republican foreign policy, we respectfully request:

1. That John Foster Dulles, whose policy was voted down along with Dewey's, be removed from his position at the head of the American delegation to the United Nations meeting;

2. That direct negotiations be entered into with Russia regarding the Berlin crisis;

3. That no further financial aid be thrown down the rathole of China's nationalist government and that absolutely no military intervention be undertaken as that will surely mean war;

4. That American soldiers be returned home from all foreign soil excepting that of conquered enemy countries as Germany and Japan;

5. That the peace-time draft law be repealed since it is incompatible with the best interests of our youth and eventually of the whole United States.

Respectfully submitted,
Joseph Koncas,
Convention Chairman,
40 Exchange St.,
New Haven, Conn.
Felix J. Repsys,
Convention Secretary,
896 Broad St.,
Hartford, Conn.

CIO 10-tos metinės konvencijos atidaryme (sėdi), Portland, Ore.: naujai išrinkta miesto majoru Dorothy Lee, ir unių viršininkai Allan S. Haywood, Philip Murray, Walter Reuther, Emil Rieve, Van A. Bittner, Frank Rosenblum.

Worcester, Mass.

Iš L. S. ir D. B. Draugijos
Metinio Susirinkimo

Lietuvos Sūnių ir Dukterų Broliška Draugija savo metiniame susirinkime gruodžio 7 d. nepaisant, kad viešo knygyno užlaikymą pati viena neša, prisiminus "Laisvės" agentui, kad dienraščio Laisvės ir Vilnius išsibaigus prenumerata, nutarė atnaujinti prenumeratą abiejų laikraščių užmokant po \$10, tai yra po \$3 aukų priedo paramos laikraščiams.

Pravartu paklausti, ką veikia kitos draugijos, kurių čia yra keletas desėtų, dėl Lietuvių Viešo Knygyno? 29 Endicott St. Lietuvių Viešas Knygynas egzistuoja per keletą desėtų metų, bet gerokas laikas jo egzistencija vien virš minėta draugija tesitūrina. Knygynas yra geroj tvarkoje, bet jis galėtų būti gyvesnis, įvairnesnis, daugiau būtų naujovinės literatūros, jei daugiau vietos draugijų prisidėtų su palaikymu.

Šiame metiniame susirinkime

ZOLĖS ARBATOS FORMOJE

Valo kraują nuo visokių nešvarumų 60c
Nuo jėzeizmo, hemoroidų, skruos ir sprando skaudėjimų, ausyse užimo 85c
Nuo kosulio, dusulio bei astmos 60c
Vėrikimo palavėjimui 15c
Nuo užsikimšusio kataro, Hay-fever ar rose catarrh 85c
Sunkių mėnesinių sutrikimų 15c
Pūlių arbatų šė. Motis 85c
Nuo inkstų ir šlapimo skaudėjimo 60c
Nuo išvarų, hemoroidų, kiaušidžių uždegimo 60c
TRAJANKOS skausmų dėl aritmos 85c
Vahnių vidurių, labai gera arbata 85c
Nuo sutrikimų, žek kūdikių 85c
Nuo cukrinio ligos (Diabetes) 85c
Nuo užsikimšusios bronchitės 75c
Nuo visokių išėjimų, pūlių 85c
Plačią toniką nuo gripo, 60c
apagažo nuo pražilimų ir skaidimo 60c
Nuo surgusios pilvo, heartburn 85c
Nuo nemalonaus kvapo ir burnos 85c
Nuo vandeninės ir skidės ligų 60c
Nuo neuralgijos, neuritės ir kitų panaš. šita arbata ne tik užima kėlių skausmą, ligus, bet išterpina smulkius gusus ant sąnarių varijant per kokių 15c
Tyras maistas bile kokių mėsalių 60c
ir galima vartoti bile kur 15c
Nuo visokių reumatinių skausmų 60c
Laikoma popieris į Lietuvą su apie 15c
skirtingų pusekinių. Tuzinas 60c, 3 tuzinai už \$1.00.
Zolės yra sudėtos į pakelius su nurodymais, kaip vartoti.
M. ZUKATIS, 334 Dean Terr.
Spencerport, N. Y.

SANDELIS KNYGŲ IR ŽOLIŲ

Aukso alerijos, maldų knyga, pavelskios miltų maldos, Celiuliozės gražiai viršais. Tiliės spaudos 15c
Vainikėlis maldoms, pavelskios miltos, Judois andarsis 75c
Biblija, su 375 pavelskais, su išaiki-nimu, ką jie ženkina, su apšaki-mu, ką jie reiškia 25c
Nebijok mirti, nes iš jos neišėgėsi 60c
Saulis ir visos dangiškos planetos ir jų kelionės vienos aplink kitą 50c
Celiuliozės, neženotų kunių 35c
Savizvalios didis klastotinis 35c
Raginis, gražios pakalos 25c
Jona ir Alenuė, gražios pasakos 25c
Laimė ir planety subitimai 25c
Naujausia didieji anų knyga 15c
Detroito mustynės už daliną lapelį 35c
prie lietuvių bažnyčios 25c
Dukitė marči, graži apyaka 25c
Kėvė ir sūrių padarymas 25c
Kaip dukitė gyveno pusnyje 25c
Neužmokamas žiedas, graži pasaka 35c
Gudru plemonekas 25c
Lengvas būdas išmokti angliskos kalbos be kito pagalbos 35c
Gitaros ir gitaros ir gyvintinis 30c
Istorija Seno ir Naujo, su pavelskais Juokų vežimas ir ar pačiai iš monės 25c
ir kiti monologai 25c
Nolana Arka, Judois skaitiniai 25c
Keliautojai į šventąją žemę Jeruzalę 35c
Lytiskos ligos ir kaip apsigauti 35c
Pinigai galvaidiniai ir prie ko jie smogy priveda 25c
Paparčio žiedas, kaip jį atrasti 25c
Patarnimai vyrams ir moterims apie brilius diržius su pavelskais 25c
Praloto Ollausko gyvenimas su meilė 25c
ir jos pamąstymais 25c
Pobla, kur yra ir kaip reikalinga? 25c
Su kankinimo pavelskais 35c
Raktas į laimingą gyvenimą 15c
Raganų gražios apykos 15c
Rymo Popelė, ar jį yra tikras 15c
Kristaus Iėdėnis? 15c
Veiklas kapitonas, 3-ju tomų knyga 15c
Kobalos, kitių maldų 15c
Lietuviška sąspūdė, su 450 receptų 15c
M. ZUKATIS, 334 Dean Terr.
Spencerport, N. Y.

Fotografas

Traukiu pavelsklus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus pavelsklus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokių dydžio, kokio pageldaujama. Telpi atmalavoti įvairiom spalvoms.

JONAS STOKES

512 Marion St., Brooklyn
Kampus Broadway ir Stone Ave., prie Chamber St., Broadway Lin.
Tel. GLENMORE 5-6191

Joseph Garszva

Undertaker & Embalmer

Manager

JOHN A. PAULEY

Licensed Undertaker

231 Bedford Avenue

Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EVERGREEN 8-9770

New Yorko ir Apie linkės Žinios

Lankėsi Argentinietis Jonas Mažuika

Praėjusį penktadienį buvo užėjęs į Laisvės išleistuvę Joną Mažuiką, argentinietis. Jis tarnauja laive, plaukiojantiame tarp Buenos Aijes ir New Yorko, tad, jo laivui sustojus Brooklyne, Jonas apilankė laisviečius.

Jonas Mažuika yra draugiškas žmogus. Jis, beje, atvežė laisviečiams nuo argentiniečių ir urugvajiečių lietuvių veikėjų daug gerų linkėjimų.

Šiomis dienomis svečias išplauks atgal į Argentiną. Mes jam linkime viso geriausio, o per jį—visiems geriems žmonėms Argentinėje ir Urugvajuje.

SERGA

Pijušas Petruskas gruodžio 7 d. išvažiavo į ligoninę. Jį randasi prie Madison Ave., kampo 123rd St., New Yorko. Lankymo valandos pirmadienį po pietų nuo 2-4, vakarais nuo 7 iki 8.

Pijušas yra daug pasidarbavęs ir atsizymėjęs kaip aktorius-mėgėjas. Ir bendrai jis visuomet dalyvaudavo progresyviame veikime.

Linkime greitai pasveikti ir dalyvauti mūsų eilėse.

Reporteris.

Brooklyno Laivakreviai Sulaikė Laivą Nuo Išplaukimo

Pasipiktinę, kad laivų kompanija atsisakė sugrąžinti darban atleistą iš darbo jų šapos stewardą, penkios grupės laivakrevių atsisakė dirbti praėjusį penktadienį. Dėl to likusi neišplaukęs vienas Isthmian Lines laivas, turėjęs išplaukti nuo galo Jorlemon St., į Hawaii.

Šis buvo pirmasis ruošiamas ten išleisti laivas nuo to laiko, kai prasidėjo laivakrevių streikas, kurį kompanijos ir unijos viršininkas Ryan skaitė užbaigtu.

Ir laivakreviai skaitė streiką baigtu, bet po streiko apsiūžūrėjo, kad šiuos jų laimėjimus sunaikinti ir atimti galimybės laimėti ateityje firmos bando persekiojimu jų vadovybės.

Sunaikinti vadovybę siekima keisčiausiomis priemonėmis.

Vieną jų unijos veiklų narį areštuodinė kamantinėti sąryšyje su kokia žmogžudyste, kurioje, unijistai esą įsikišę, jų draugas nėra susitepes. Jie tuomet, apie 500 darbininkų, metė darbą ir penki laivai negalėjo išplaukti praėjusį trečiądienį.

Paskiausia ataka ant jų stewardo pradėta kaltinimu, būk jis pavogęs 18 kenų pineapple sunkos. Laivakreviai savajame tyrime nustatė, jog prieš tą narį padaryta suokalbis tikslu daužyti uniją, tad ir nėjo dirbti.

Busui užgavus du neregus ir dalinai kurčius asmenis prie Tompkins ir Gates Ave., Brooklyne, Wilfred Courturia, 39 metų, tapo užmuštas, o Robert Smithdas sužeistas, bet, menama, pasveiksias.

SUSIRINKIMAI

EAST NEW YORK IR RICHMOND HILL

LLD 185 kp. susirinkimas įvyks trečiadienį, 15 d. gruodžio, Kultūros Centre, pradžia 8 v. V. Susirinkimas šaukiamas specialiai mūsų metinės vakariinės klausimo, nes LDS 13 kp. jau išrinko komitą, kad bendrai rengti vakariene. Kurie galite, malonėkite dalyvauti.—V.P. (292-293)

Moterys Tikime į "Šventąjį" Klaus'ą..., Nes---

Jūs esate tuo mūsų patikėtu "šventuoju," — visi Laisvės skaitytojai ir prieteliai. Tai jūs esate tie, kurie niekad neatsisakėte išklausyti, kuomet mes jūsų prašydavome paramos mūsų darbuose kariškių dovanoms, Raudonajam Kryžiui, Lietuvos pagalbai karo metu, ar kitiems reikalams.

Jūsų šį kartą prašome: ruoškites atvykti į mūsų balį šį sekmadienį, 19-tą, ir kvieskite kitus, kurie šio pranešimo gal nepamatys. O mes jus pasitiksime:

Su meno ir įvairumų programa,

Su namie gamintomis vaisėmis, iš kurių nauda eis auditorijos virtuvės indų ir įrankių fondui.

Baliaus gaudinės pagamins geros hamės, silkų, kavos. O visos kitos klubietės ir kitos norinčios mums talkininkauti moterys ateis nešios pyragais ir pyragaičiais, pajais, ausiukėmis, mėsiskais ir pieniskais ir daržoviškais skanumynais, kuriais visi pasivašinsime. O ko atrodys

perdaug balniui, draugiškoms varžytinėms išpirksime parsinešti namo.

Primsime ir gatavų dovanų: puodais, mechaniskais įrankiais virtuvei, audekliais ir stalavais reikmenimis.

Virtuvėje dar daug ko trūksta. O auditorija kas dieną vis labiau pilnėja savųjų lietuviškų ir kitataučių masinėmis pramogomis.

Artėja dienašio Laisvės metinis bankietas, kuris bus rengiamas auditorijoje, paskaita bazaras. Ateina pačios auditorijos šerinkų suvažiavimas.

Reikės dirbti virtuvėje ir valgykloje, ar ji bus įrengta viskuo, ko reikia, ar neįrengta. Mes norime lengviau dirbti, geriau jums visiems ir iš toliau atvykusiems svečiams tarnauti, tad norime įrengti virtuvę visais būtiniaisiais įrankiais. Tam prašome jūsų tautos — kviečiame ateiti pabaliovoti.

Balius prasidės anksti 19-tos popietį ir tęsis iki vėluos vakaro.

Komisija.

Liberty Auditorijoje Buvo Ir Bus Daug Naujo

Per daugelį skubių reikalų praslinko nepamintę, jog auditorijos mažajame salione gruodžio 4-tą įvyko labai jaukus pokylis. Tai buvo lyg ir privatinis, tik vieną kartą auditorijos reporterio prašymui primintas dienraštis Laisvėje. Neigi buvo iš anksto ar prie durų pardavinėta tikieta.

Pasivašinę šiuo tuo, tačiau, svečiai nesutiko išeiti kuo nors visuomeniškų neatžymėję šios suigos. Vietos veikimo reikalams pirmą šventinį dovanų pinigais sudėjo virš \$200. O draugė V. Balkus atėjo nešina savo rankų darbo gražia kadrą, kurią pardavus draugiškose varžytinėse gautą dar keliolika dolerių. Gi kaddros gavėjas D. F. Krunglis dar dadėjo \$1.

Rengime pasidarbavo ketverta jaunų draugų ir vyresnių gospadinių, su nemažos grupės talka darbams pačioje pramogose.

Rengėjai prašė pareikšti padėką visiems dirbusiems ir aukojusiems. Smagu veikti, kuomet susilaukia gražios kooperacijos.

Gruodžio 11-tos vakarą auditorijoje įvyko susijedijos paskilbusio Chichester Socialo Klubu metinis balius. Svetelio, gražaus, puošnaus svetelio priėjo tiek daug, jog auditorija pavirto į mažytę.

Atrodo, ankštumas nekenkė jiems labai smagiai pabaliovoti. Jie šoko, kiek galėjo apsisukti, ir pasivašino iki po pusiaunakčio.

Gruodžio 12-tos popietį, auditorijos salione, George Klimas rodė filmas — gražuolę "Akmens Gėlę," taipgi kitas, trumpesnes filmas. Greta kitų, ir lietuviškąjį "Kuprotą Oželį."

Gaila, kad daugelis pavėlavo. Buvo skelbta pradėjiant rodyti 2 valandą. Gerokai buvo palaukta, tačiau ir taip tūli atėjo apie pusiau programos.

Filma "Stone Flower" turi nuostabiai gražių vaizdų. Tema — apysakiškai legendiška, apie jaunuolį dailininką, kuris, išgirdęs apie nuostabią akmeninę grožę, nenuirumsta iki pamato, kad galėtų pats kurti gražiausią pasaulyje skulptūrą. Tačiau ir pamatęs

nenurimsta, nes kur nors kalnų širdyje, girių gelmėse liaudis tos grožės nematys. Ir jis pasilgsta už vis gražiausios grožės, gyvo žmogaus, juo labiau savo jaunos nuotakos, kurią paliko vestuvių dieną išeidamas ieškoti akmeninės grožės.

Po programos, daugelis dalyvių likosi auditorijoje vakarieniauti ir šiaip pabuvoti.

Auditorijoje Būsimos Pramogos

Gruodžio 17-tos vakarą įvyks šokiai.

19-tos popietį ir vakarą—moterys draugiškas vakaras, su nauda auditorijos virtuvės fondui.

31-mos vakarą — Aido Choro metinis Naujųjų Metų pasitikimo balius-šokiai auditorijoje, ir visą vakarą vaišės restorante. Pirmu kartu turėsime progą pasitikti Naujuosius Metus savoje įstaigoje, erdvioje, gražioje Liberty Auditorijos patalpoje, kampo 110th St. ir Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y. Ar.

MIRĖ

Anna Meskerevich, 65 metų amžiaus, gyvenusi 225 Autumn Ave., Brooklyn, N. Y., mirė gruodžio 10 d., namuose. Kūnas pašarvotas A. Aromiskio koplyčioje, 423 Metropolitan Ave., Brooklyne. Laidotuvės įvyks gruodžio 14 d., Sv. Jono kapinėse. Vėlinė paliko nuliūdusią dukterį Anastasia Bush, žentą ir anukę Dorothy. Laidotuvių apeigoms vadovauja graborius S. Aromiskis.

Louise Letsch, 82 metų amžiaus, gyvenusi 10 La Grange St., Brooklyne, mirė gruodžio 10 d., Kings County ligoninėje. Pašarvota buvo Matthew P. Ballas-Bieliausko koplyčioje, 660 Grand St. Laidotuvės gruodžio 13 d., 2 val. Alyvų Kalnelio kapinėse. Laidotuvių apeigomis rūpinosi graborius Bieliaskas.

Vėlinė paliko liūdėsyj vyrą Herman ir tolimesnių giminų.

Lillian Lunetto, 19 metų, staiga mirė praėjusį sekmadienį, New Yorke, giminei sušėjęs jos tėvų namuose galutinai aptarti turėjusias užsivaits įvykti jos vestuves.

Aukojo Savišvietos Reikalams

Laisvėje jau buvo minėta apie Lietuvių Literatūros Draugijos 1-sios kuopos suroštas prakalbas porinkimniais, Kinijos ir kitais pasauliniais klausimais, įvykusias gruodžio 9-tos vakarą, L. A. Piličėjų Klubu salėje. Jų lėšoms padengti aukėjo:

Po \$1: J. Weiss, G. Diržuvaitis, A. Mureika, W. Lukmanas, J. Urbonas, J. Rušinskas, J. Stakvilevičius V. Čepulis, F. Reinhardt, V. Bunkus, M. Sapiega, Z. Gailiūnas, Laemy A. Gilmanas.

Po 50 c.: F. Buck, J. Siurbas, G. Wareson, K. Yotauta, P. Iileikis, F. Gražys, S. Sasna, K. Balčiūnas, Thomsonas, A. Bimba. Su smulkesnėmis viso \$23.65.

Kuopa dėkinga visiems paremsiems jos šį darbą ir tuomi padariniams jį ir ateityje vykdyti savišvietos vakarus.

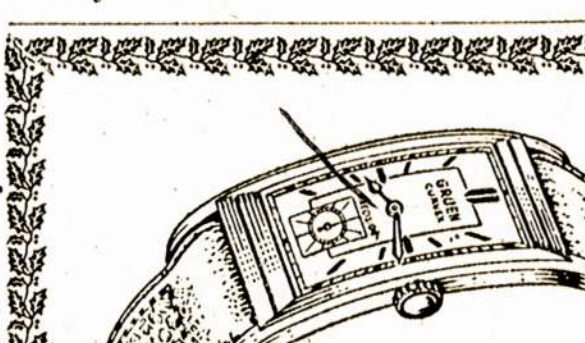
"Liberalų" Partijos Niekas Nebeklauso

"Liberalų" partija, gimusi tikslu tarnauti reakcijai ir ištikinai jai tebetarnaujanti prieš visoki tikrą liberalizmą, bandė pasigauti studentus liberalizmo ir ekonominės studentams gerovės frazėmis. Ji šaukė City College "Liberalų" partijos mitingą praėjusį ketvirtadienį per pietus, ant kampuso, 138th St. ir Convent Ave., New Yorko.

Mitingą turėjo atšaukti, nes studentai nepasirodė, nors mitingui tema buvo 5 centų fėros.

"Liberalų" partija praėjusiose rinkimuose dirbo išvien su tais, kurie pakėlė fėrą, o prieš tuos, kurie kovojo prieš pakėlimą fėrą. Tad studentai negalėjo tikėti, netikėjo, kad tie šiaudiniai "liberalai" po rinkimų nė iš šio, nė iš to būtų tapę tikrais liberalais.

Komercinė spauda patogia užstoja "liberalus," sakydama, būk studentai nepaisą 5 centų fėrą.

GRUEN CURVEX ROYALTY Full-size 17 jewel Precision movement actually curved to fill the wristform case. 14 Kt. yellow gold filled.....\$59.50

Dėl dailių džiuilerių visokių rūšių, dėl

KALEDINIŲ DOVANŲ

APLANKYKITE ROBERT LIPTON'S Jewelry Store Įsteigta 1892

Deimantai, Laikrodžiai, Džiuleriai, Religijiniai Daiktai ir daugybė kitų daiktų perdaug skaitlingų suminėti.

Mūsų krautuvė susideda iš nacionaliai garsinamų išdirbinių.

Kiekvienas pirkinys garantuojamas. Apsimoka pirkti pas—

LIPTON 701 Grand St., Brooklyn arti Graham Avenue

ZUPP'S BAR 411 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

Joseph Zeidat Jr., prop.

NAMŲ GAMINIMO VALGIAI KASDIEN DEGTINĖS - VYNAI - ALUS

Telefonas EVERgreen 4-7729

TELEVISION

Aidiečiai Su Draugais Gražiai Pasilinksmino

Aido Choras dažniau už bilę kurią kitą grupę Brooklyne ir, veikiausiai, visoje Amerikoje, dalyvauja pramogose. Tačiau ėjimas dainuoti būna pareiginis dalyvavimas. O tas reiškinys mokytojai ir choristams rūpestį iki atlikimo paskutinio numerio, o dažniausia ne mažesnę rūpestį ir po jo, nes menininkai kažin ar bent kada patys pilnai pasitenkina atlikimu savo užduoties. Jie ir užbaigę gaivoja—gal reikėjo, gal galėjom atlikti geriau.

Praėjusio šeštadienio vakarą, 11-tą, aidiečiai su tėvais, šeimomis, draugais turėjo kitokią pramogą Liberty Auditorijos salione. Ji buvo aidiečiams pasilinksminimui tarpusavyje ir su saviškiais, kurie juk taip pat daug prisideda choro gerovei, jeigu ne kuo kitu, tai laukdami savo jaunimo sugrįžtant iš pramogų ir pamokų, jaunas dukteris ar seseris, atvykdamai parlydėti iš pamokų vakarais.

Oficialės kalbų nei dainų programos nebuvo, nes dainų, liaudies šokių ir bendrai šokių programa čia tęsėsi per visą vakarą, aidiečiams patiems esant jos dalyviais ir stebėtojais. Dainos ir sutartinės šokių taktas atviliojo net kitataučių grupes iš auditorijos, kur buvo didžiulis cabaret-dance. Jie veržėsi nors keletą minučių stebėti idomus mūsų šokius su dainomis.

Pirmininkė Eva Mizarienė, varde komisijos, prašė visus aidiečius ir draugus pasidarbauti už sėkmingą Aido Choro Naujųjų Metų sutiktuvų pramogą, o jaunas aidietis, komisijos narys Juozas Dagis padalino tikičius. Jų kaina tik \$1.25. Kaipo tokio vakaro iškilnei, tai labai prie-

DANTŲ GYDYTOJAS Dr. A. Petrika

221 South 4th Street BROOKLYN, N. Y. Tel. EVERgreen 7-6868 Valandos: {9—12 ryte {1—8 vakare Penktadieniais uždaryta.

2426

Dar 3 Busų Firmos Pakėlė Fėrą

Dar trys Manhattan autobusų kompanijos gavo leidimą pakelti autobusų fėrą po vieną centą prie seniau duoto leidimo pakelti ir jau pakelto vieno cento, sulyginant jų fėrą su miestavų linijų fėru, iki 7 centų.

Viena iš gavusiųjų teisę kelti fėrą yra New York City Omnibus Corp., operuojanti 21 liniją, su apie 1,200,000 keleivių kas dieną. Kitos dvi yra: Madison Avenue Coach Co., ir Eighth Avenue Coach Corp.

Dar vienoje kitoje vietoje paliestas važinėtojų kišenių ir paliestas dar stipriau. Pervežančių per Queensboro tiltą gatvekarų fėras buvo po 3 centus arba du tokenai už penktuką. Gatvekarų pasiekiamos ant Welfare Island esančios prieglaudos ir ligoninės.

Naujasis fėras bus jau po 5 centus arba penki tokenai už 20 centų. Už vieną tokeną arba penkis centus galima važiuoti tarp Manhattan ir Welfare Island. Kitą fėrą reikia mokėti tarp Welfare Island ir Queens.

Esamasis fėras galios iki kovo 31-mos dienos. Po to jois galion pastovus fėras, kuris, menama, nebus mažesnis už dabartinį — kartą leidus kelti, niekad nebenumažina.

LITUANICA SQUARE RESTAURANT Steven Augustine & Frank Sanko SAVININKAI PUIKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE PAUKŠTIENOS PIETUS SEKMADIENIAIS Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ 7 DIENAS SAVAITĘJE 282 UNION AVE. BROOKLYN, N. Y. Tel. EVERgreen 4-9612

TONY'S UP-TO-DATE BARBER SHOP ANTANAS LEIMONAS Savininkas 306 UNION AVENUE GERAI PATYRĘ BARBERIAI

GYDYTOJAS S. S. Lockett, M. D. 223 South 4th Street BROOKLYN, N. Y. Valandos: {1—2 dienom {6—8 vakarais Ir Pagal Pasitarimais. Telefonas EVERgreen 4-0205

Naujovinis Plaukų Apdirbimas Jums Per Albiną Stripinį Permanent Waves \$7.50 UP Swirl Cut \$1 for difficult, resistant, for bleached for dyed... or baby fine... hard-to-wave hair... AND OF COURSE FOR NORMAL HAIR! Jūs esate kviečiamos... užteiti nemokamai asmeniška pasitarti apie jūsų plaukų sutaisymą. Jūs pamatysite, kad jūsų plaukų problemos pranyks taip greit kaip tik mūsų beauty ekspertai palies jūsų plaukus savo rankomis šiuo stebinančiu darbu, šaltu garbanevimu. Ne tik, kad tai duoda jūsų plaukams švelnią, natūralę išvaizdą... blizganti malonumą, kuris sukelia komplimentus nuo kiekvieno, bet tai aktualiai apdovanoja linkui geros sveikatos, puošnių sutaisymų plaukų ant galvos. Garbanevimas tiks kiekvienai plaukų spalvai, sudėčiai ir ypatybei. Atitinka visokią amžių... priimtina kiekvienam plaukų stiliui. Ir tati būna patogus šukom ir šepetui, jūs galite susitaisyti daugeliu skirtingų būdų. Fashion Center Hairdressers 240 Grand Street Brooklyn, N. Y. For Appointment Call EVERgreen 4-2525 Mon. Tues., Wed. 10-7; Thurs., Fri. 10-9; Sat. 9-6 P. M. 6 pusl.—Laisvė (Liberty, Lith. Daily)—Antr., Gruod. 14, 1946